

DK2020 RÅNDERS

KLIMAPLAN 2050

STATUSRAPPORT 2023

UDGIVET MARTS 2024

INDHOLD

KOLOFON.....	3
INDLEDNING.....	4
ORGANISERING AF KLIMAARBEJDET	4
STATUS PÅ KLIMAPLANENS DELMÅL FREM MOD 2030	4
PROJEKTER.....	7
PROJEKTOVERSIGT.....	7
AFSLUTTEDE PROJEKTER	9
NATUR OG LANDBRUG (TEMA 1).....	9
PERSONTRANSPORT (TEMA 2).....	9
ENERGIFORSYNING (TEMA 3).....	9
VIRKSOMHEDER (TEMA 4).....	10
BÆREDYGTIG LEVEVIS (TEMA 5).....	11
TILTAG OVERGÅET TIL LØBENDE INDSATS.....	11
PERSONTRANSPORT (TEMA 2).....	11
ENERGIFORSYNING (TEMA 3).....	11
VIRKSOMHEDER (TEMA 4).....	12
BÆREDYGTIG LEVEVIS (TEMA 5).....	13
KOMMUNEN SOM KONCERN (TEMA 5).....	15
PROJEKTER I GANG.....	17
NATUR OG LANDBRUG (TEMA 1).....	17
PERSONTRANSPORT (TEMA 2).....	23
ENERGIFORSYNING (TEMA 3).....	25
VIRKSOMHEDER (TEMA 4).....	29
BÆREDYGTIG LEVEVIS (TEMA 5).....	32
KOMMUNEN SOM KONCERN (TEMA 6).....	40
UDSKUDETE PROJEKTER	51
PERSONTRANSPORT (TEMA 2).....	51
VIRKSOMHEDER (TEMA 4).....	51
BÆREDYGTIG LEVEVIS (TEMA 5).....	51
KOMMUNEN SOM KONCERN (TEMA 6).....	52
BILAG.....	52

KOLOFON

"Statusrapport for 2023" beskriver status for Randers Kommunes DK2020 Klimaindsats og implementeringen af Klimaplan 2050. Se [Randers.dk/klimaplan](https://randers.dk/klimaplan) for mål og tiltag i Klimaplan 2050 - Randers Kommunes DK2020-plan (vedtaget af byrådet maj 2021).

Der udkommer en statusrapport hvert år, for tiltagene i Klimaplan 2050. Planen er en del af Realdanias DK2020-projekt, og følger C40's "Climate Action Planning Framework"-metodik. Find den – og statusrapporterne - her: randers.dk/klimaplan.

Fotos © Randers Kommune. Forsidefoto: Emir Smilagić.

INDLEDNING

Statusrapporten giver et overblik over, hvordan det går med implementeringen af indsatserne i Randers Kommunes DK2020-plan, 'Klimaplan 2050' (se randers.dk/klimaplan).

Indsatserne skal lede mod målet om klimaneutralitet i 2050, og inden da en 70% reduktion i udledningen af drivhusgasser senest i 2030, i forhold til udgangspunktet i 1990.

Der indgår 54 projekter i klimaplanen, hvoraf 9 er afsluttet (se et overblik over hvilke, på side 7-8).

Rapporten her er den 3. statusrapport for DK2020 Klimaindsatsen – se de tidligere statusrapporter på randers.dk/klimaplan.

Ny opdateret energiregnskab for 2023, forventes at være tilgængelig d. 01.07.24 på randers.dk/klimaplan.

ORGANISERING AF KLIMAARBEJDET

Randers Kommunes 'DK2020 Klimaprogram' er rammen om klimaarbejdet i fagforvaltningen, og er organiseret med en styregruppe (direktionen og programejer), der udgør programmets topledelse. Tilknyttet programmet er ligeledes et klimasekretariat med ansvar for ledelse og koordinering af programmet, samt kommunikation og vidensdeling på tværs af projekter og organisationen som hele.

Vi arbejder med en dynamisk struktur, hvor de medarbejdere, der i deres respektive afdelinger arbejder klimaorienteret, tilknyttes Klimasekretariatet og forskellige arbejdsgrupper, hvorfra de forskellige klimatiltag og projekter udvikles og understøttes samt kommunikeres både internt og eksternt.

Det faglige ansvar for projekterne ligger decentralt hos en projektejer. Her ligger ligeledes ansvar for opnåelse af gevinstrealisering samt delegering af ressourcer til projekterne.

Indsatsen er knyttet til et udvalg for bæredygtig udvikling i Flodbyen og Randers Kommune, der er etableret som et rådgivende §17.4-udvalg. Udvalget følger implementeringen af Klimaplan 2050, udtaler sig om fremdriften til byrådet/stående udvalg, og sætter samtidig selv bæredygtighed på dagsordenen.

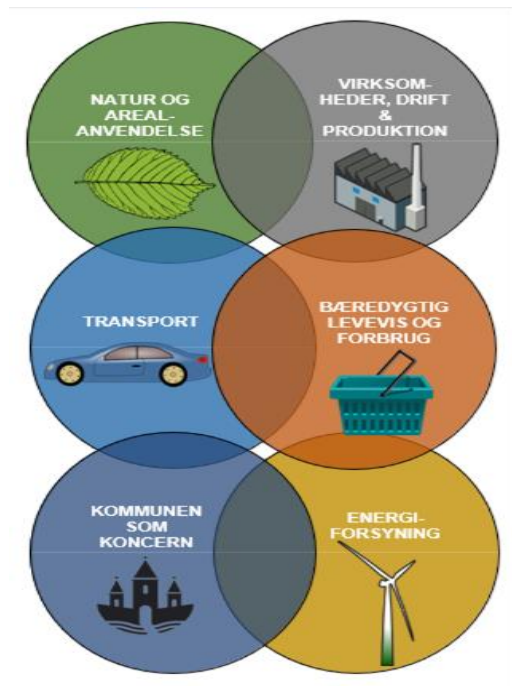
STATUS PÅ KLIMAPLANENS DELMÅL FREM MOD 2030

TEMA	DELMÅL	KILDE	STATUS
Natur og landbrug (tema 1) 	3000 ha mere skov (hvoraf 15% er kommunal skov) siden 2018 (delmål 1)	Randers kommunes egne opgørelser.	<i>Der er etableret 42,13 ha mere skov siden 2018 og der er givet tilladelse til 165,58 ha. Siden ultimo 2018</i>
	650 ha flere vådområder genetableret siden 2018 (delmål 2)	Opgørelse fra Miljø, Natur og Landbrug.	70 ha er genetableret siden 2018
	15% reduktion i udledning fra husdyr siden 2018 (delmål 3)	Klimaregnskab for Randers Kommune som geografi	<i>Afventer klimaregnskab</i>
	15% af husdyrgødningen udnyttes til biogas (delmål 4)	Klimaregnskab for Randers Kommune som geografi	<i>Afventer klimaregnskab</i>
Person-transport (tema 2) 	25% af bilerne er drevet af el/brint (delmål 5)	Motorregisteret	6,1% af bilerne er drevet af el/brint
	Ingen stigning i fossile bilers brændstofforbrug (delmål 6)	Klimaregnskab for Randers Kommune som geografi	<i>Afventer klimaregnskab</i>

	Alle bybusser og lokalruter er drevet af fossilfrie drivmidler (delmål 7)	Randers Kommunes opgørelse (Veje & Trafik)	Der er, ultimo 2022, ikke nogen busser (bybusser/lokalruter), der er drevet af fossilfrie drivmidler.	
	20% af alle rejser sker på cykel (delmål 8)	Transportvaneundersøgelsen for Randers Kommune	Andelen af rejser, der sker på cykel, var i perioden 2020-2022, 8% (jf. Transportvaneundersøgelsen). I 2017-2019 var det 9%.	
Energi-forsyning (tema 3) 	Alle kraftvarmeværker er 100% fossilfrie (delmål 9)	Klimaregnskab for Randers Kommune som geografi	Oversigt over, hvilken type energi hvert kraftvarmeværk bruger p.t.:	
			Værk	Brændsel primær - Spids/reserve-last
			Havndal Fjernvarme	Halm - olie
			Gjerlev Fjernvarmeværk	Halm, sol - olie
			Mejlby Fjernvarme	Varmepumpe - naturgas
			Mellerup kraft/Varmeværk	Halm - naturgas
			Gassum-Hvidsten Kraftvarmeværk	Halm - naturgas
			Værum-Ørum kraftvarmeværk	Træpiller, varmpumpe, sol - naturgas
			Langå Varmeværk	Varmepumpe, sol - naturgas
			Verdo Varme	Biomasse, elkedel – gas, olie
	Alle olie- og naturgasfyr til individuel opvarmning er nedlagt (delmål 10)	Randers Kommunes egen opgørelse (energiregnskab - Bygningsadministrationen)	<i>Afventer energiregnskab</i>	
	Der er etableret nok VE-anlæg til, at 70% af energiforbruget dækkes af vedvarende energi (delmål 11)	Klimaregnskab for Randers Kommune som geografi	<i>Afventer klimaregnskab</i>	
	Ingen stigning i samlet el- og varmemeforbrug (delmål 12)	Klimaregnskab for Randers Kommune som geografi	<i>Afventer klimaregnskab</i>	
Virksomheder (tema 4) 	25% af varebilerne er drevet af el/brint (delmål 14)	Motorregisteret	4,7%	
	Lastbilers forbrug af fossilt brændstof uændret (delmål 15)	Klimaregnskab for Randers Kommune som geografi	<i>Afventer klimaregnskab</i>	
	60% mindre fossilt brændsel i industrien siden 2018 (delmål 16)	Klimaregnskab for Randers Kommune som geografi	<i>Afventer klimaregnskab</i>	
Bæredygtig levevis (tema 5)	75% af emballageplasten fra husholdninger indsamles – og heraf genanvendes 70%. Mængden af madaffald fra	Affaldsdatabasen	30% af emballageplasten fra husholdningerne indsamles, og 64% af	

	husholdninger er faldet med 30% siden 2018. 90% af madaffaldet indsamles og genanvendes (delmål 13)		emballageplasten fra husholdninger genanvendes. Mængden af madaffald er faldet med 9,6% fra 2022 til 2023 og 70% af madaffaldet indsamles og genanvendes.
	Genanvendelsesprocenten for husholdningsaffald er 70% (delmål 17)	Affaldsdatabasen	60% af husholdningsaffaldet genanvendes.
	Alle børn har kendskab til Verdensmål og ved, hvad klimavenlig adfærd vil sige (delmål 18)	Interview/spørgeskemaundersøgelse foretaget af Randers Kommune hvert 8. år	Interview ikke foretaget i 2023.
	De målgrupper, kommunen vil tiltrække og fastholde, kender Randers' grønne og bæredygtige profil (delmål 1)	Interview/spørgeskemaundersøgelse foretaget af Randers Kommune hvert 8. år	Interview ikke foretaget i 2023.
Kommunen som koncern (tema 6) 	75% af kommunens biler er drevet af el/brint (delmål 20A)	Randers Kommunes egen opgørelse (Økonomiafdelingen)	3,7%
	Kommunens visiterede personbefordring er 100% drevet af el (delmål 20B)	Randers Kommunes egen opgørelse (Økonomiafdelingen)	Der er p.t. ikke nogen af kommunens kørselsleverandører, der anvender elbiler/elbusser.
	Kommunalt ansattes flyrejser er i størst mulig grad afskaffet (delmål 20C)	Randers Kommunes egen opgørelse (Økonomiafdelingen)	2 af kommunens embedsmænd har benyttet flyrejser som transportmiddel i 2023. (to rejser tur/retur)
	Kommunens forbrug af benzin og diesel er faldet med 80% siden 2018 (delmål 21)	Randers Kommunes egen opgørelse (Økonomiafdelingen)	<i>Kommunens forbrug af benzin og diesel er faldet med 14,19%.</i>
	10% mindre el- og varmekonsum pr. m2 i kommunen (ekskl. transport) (delmål 22A)	Randers Kommunes egen opgørelse (energiregnskab - Bygningsadministrationen)	<i>Afventer energiregnskab</i>
	Alle kommunalt ejede olie- og gasfyr nedlagt (delmål 22B)	Randers Kommunes egen opgørelse (Bygningsadministrationen)	Forvaltningen vurderer, at antallet er fossile kedler er reduceret med ca. 35% gennem 2023
	Alt kommunal byggeri/renovering med byggebudget over 20 mio. kr. bliver fra 2021 DGNB-certificeret (sølv for renoveringer, guld for nybyggeri) (delmål 23)	Randers Kommunes egen opgørelse (Bygningsadministrationen)	Der har ikke, i 2023, været kommunale bygge-/renoveringsopgaver med budget over 20 mio. Kr.
	Over 75% af de kommunale vareindkøb er miljømærkede, økologiske, genbrug (delmål 24)	Randers Kommunes egen opgørelse (kommunens indkøbsanalyse-system - Økonomiafdelingen)	Der er fortsat usikkerhed omkring, hvordan CO2-reduktion skal måles i forhold til effekt af indsatsen, men der arbejdes med reduktion i forbrug af kød og overgang til mere grønne måltider samt større fokus på madspild. Der er ved strategiarbejdets opstart konstateret, at flere af de relevante enheder i kommunen allerede er i gang med en omstilling til grønnere måltider

PROJEKTER

I klimaplanen blev der vedtaget en lang række projekter, som skulle sikre at Randers kommune kommer i gang med den grønne omstilling og klimaneutralitet. Projekterne er fordelt på 6 forskellige temaer fra Natur & Landbrug, Virksomheder - drift & produktion, Transport, Bæredygtig Levevis & Forbrug, Energiforsyning til kommunen som koncern.

I denne statusrapport for DK2020-klimaindsatsen tages der udgangspunkt i tiltagene fra Klimaplan 2050. Klimaplanen opdateres med nye klimaprojekter og tiltag i løbet af det kommende år, for derved at kunne imødekomme målet om klimaneutralitet i 2050.

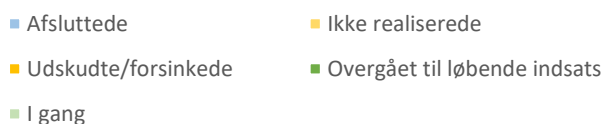
På de næste sider er der en gennemgang af alle projekterne i Klimaplan 2050. Følgende projektstatus for 2023 gør sig gældende:

Projektstatus

Antal

Afsluttede	6
Ikke realiserede	3
Udskudte/forsinkede	11
Overgået til løbende indsats	12
I gang	22

Projektstatus 2023

PROJEKTOVERSIGT

I nedenstående skema ses status på klimaplanens projekter, med efterfølgende uddybende afrapporteringer på projekterne. Skemaet giver et overblik over, hvilke projekter som er afsluttede, udskudte/forsinkede, implementeret til løbende drift, samt igangværende projekter. Ud af de 9 afsluttede projekter er 3 ikke realiseret. Disse projekter har ikke været mulige at realisere grundet eksterne forhold. De udskudte/forsinkede projekter forventes stadig at blive realiseret, der er en stor variation af årsager til, at de er forsinket/udskudte som kan ses i afrapporteringerne for de enkelte projekter.

Projektoversigt

Afsluttede projekter	3A: Vådområdestrategi og -handleplan	8A: Facilitering af, at virksomheder og boligforeninger går sammen om udbud på opsætning af private ladestandere, der gøres offentligt tilgængelige	9A: Udarbejdelse af parkeringsstrategi	10B: Forsøgsordning med kommunale / private delebiler	16B: Information og uvildig rådgivning om alternativer til olie- og gasfyr	27A-1: Bæredygtighed i tilskudsordninger på fritidsområdet		
Ikke realiserede projekter	22A: Videreudvikling af Randers ressourcer	22B: Fremme af ressourceudveksling/ -industriel symbiose gennem kontakt og facilitering	22C: Udvikling af Randers Makerspace					
Udskudte / forsinkede projekter	10A: Dialog om samkørsel/delebiler og kampagner	11A+B: Omstilling af bybusser og lokalruter til forsilfrie drivmidler	21A: Dialog, facilitering og planlægning til fremme af vejgodstransportens omstilling	25A: Bæredygtige, deleøkonomiske og fællesskabende boformer	25B: Bæredygtig ejendomsstrategi og -handleplan (For kommunale ejendomme)	26A: Afsøge og udfolde muligheder for at dele maskiner, ressourcer og funktioner	27B: Kommunale bonustilskud til foreninger, der fremmer den grønne bevægelse	29A: Grønne budskaber i bosætningsindsatsen
	31A+B: Krav om emissionsfri personbefordring i udbud	35C: Fremme energirigtig adfærd i de kommunale institutioner	36B-2: Klimakonkurrenceparametre ved anlæg					
Projekter overgået til løbende indsatser	10C: Infrastrukturplanens tiltag for at fremme kollektiv trafik og cyklisme samt optimere trafikken	15A+B: Lokale aftaler om genanvendelse af plast- og madaffald + krav til indsamling og genanvendelse af plast- og madaffald i udbud	16A: Kortlægning, samarbejde og fremme af fortætning /udbygning af fjernvarme	19A: Erhvervsnetværk og arrangementer med fokus på bæredygtighed	20A: Kompetenceudviklingscenter ved møbelcirklen	23A+B, 26B: Informationskampagner, rådgivning og samarbejder, udbrede kendskabet til kommunale tiltag og samle/synliggøre grønne borgerkræfter		
Projekter overgået til løbende indsatser	24A: Bæredygtighed i kommune og lokalplanlægning med fokus på rammer for bæredygtighed	24B: Eksperimenterende områder for bæredygtighed i flodbyen Randers	26C: Affalds- og ressourceplanens tiltag	34B: Samarbejde om etablering af fjernvarme ved kommunalt nybyg	37A-2,38B: Ændret indkøbspraksis /-adfærd i Randers Kommune	40A: Ledelsesinformation, vidensdeling, uddannelse og kommunikation		
Projekter i gang	1A+B, 2A, 3B: Klimapartnerskab og styrket klimadiolog med landbruget	4A+B+C: Skovrejsningsstrategi og -handleplan for forøgelse af skovareal	4B+C,5A+B,6A+B: Samarbejde og hjælp til privat skovrejsning ,indsats for kommunal skovrejsning og etablering af skovpulje	7A,8B: Strategi og handleplan for offentligt tilgængelig elladeinfrastruktur, udbud og opsætning af offentligt tilgængelige ladestandere	12A,14A,16A,17A: Udarbejde af varmeplan	13A: Fremme omstilling af kraftvarmeværkerne via dialog, samarbejde og facilitering	18A+B: Energistrategi 2030 og handleplan for kommunen som geografisk område	19C: Klimaservice og styrket dialog med virksomheder om grøn omstilling
	20B: Samarbejde om koordineret indsats for bæredygtighedsopkvalificering og jobskabelse	23C: Fokus på bæredygtighed til Randers Festuge	27A-2: Tilskud til bæredygtige projekter i ikke-folkeoplysende foreninger	27C: Bæredygtig idræt i Randers – BILR	28A-1: Kompetenceudvikling af bæredygtige aktører på alle kommunens folkeskoler	28A-2: Bæredygtig dannelse på dagtilbudsområdet	30A+B,32A,33A,37A-1,38A: Strategi og handleplan for bæredygtig indkøb i Randers Kommune (som koncern)	30C: Udfasning af fossile specialmaskiner(Kommunen som koncern)
	32B: Reduceret og klimavenlig pleje af kommunens grønne arealer	34A: Udskiftningsplan og løbende udskiftning af kommunens egne olie- og gaskedler	35A: Energistrategi og handleplan for kommunens energiforbrug og -produktion (Kommunen som koncern)	36A: DGNB-certificering af kommunale byggeprojekter med byggebudget under 20 mio.	36B-1: Klimakonkurrenceparametre og livscyklusanalyse ved kommunalt byggeri og renovering/vedligehold med budget under 20 mio.	39A: Mad- og måltidsstrategi og handleplan for kommunen som koncern		

AFSLUTTEDE PROJEKTER

NATUR OG LANDBRUG (TEMA 1)

Afsluttet i '23:

1A+3A: VÅDOMRÅDE-STRATEGI- OG HANDLEPLAN

Der er udarbejdet klimasamarbejdsaftaler med landbrugsorganisation (VELAS), hvor vådområder indgår som et element. Der er etableret en praksis, hvor landbrugskonsulent anvendes til det første møde i et potentielt vådområde, forud for en egentlig forundersøgelse.

Udarbejdelse af strategi og handleplan for vådområder indgår fremover som en integreret del af klimapartnerskabet (se indsats 1A+B, 2A, 3B).

PERSONTRANSPORT (TEMA 2)

Afsluttet i '22:

8A. FACILITERING AF, AT VIRKSOMHEDER OG BOLIGFORENINGER GÅR SAMMEN OM UDBUD PÅ OPSÆTNING AF PRIVATE LADESTANDERE, DER GØRES OFFENTLIGT TILGÆNGELIGE

Se info om projektets afslutning i statusrapport 1 (maj 2022).

Afsluttet i '22:

9A. UDARBEJDELSE AF PARKERINGSSTRATEGI

Se info om projektets afslutning i statusrapport 1 (maj 2022).

Afsluttet i '22:

10B. FORSØGSORDNING MED KOMMUNALE/PRIVATE DELEBILER

Se info om projektets afslutning i statusrapport 1 (maj 2022).

En evaluering af brugen af de to Tadaa-delebiler, som Randers Kommune har anskaffet (og som borgerne kan bruge efter åbningstid) viser at Tadaa-delebilerne blev i gennemsnit booket 2 gange pr. dag, i 2023. Bilerne har i gennemsnit kørt 2086 km om måneden tilsammen, eller 63 km om dagen. Belægningsgraden på bilerne var i gennemsnit 77%.

Afdelingerne Omsorg, Myndighed for Børn og unge og Natur, miljø og landbrug er de afdelinger, der har booket flest gange. De kommunalt ansattes brug af bilerne har sparet kommunen 87.598 kr. i kørepenge i 2023. Dette har samtidig givet en besparelse på 2.928 kg. CO2.

ENERGIFORSYNING (TEMA 3)

Afsluttet i '23:

16 B. INFORMATION OG UVILDIG RÅDGIVNING OM ALTERNATIVER TIL OLIE OG GASFYR

På foranledning af udmelding fra Regeringen blev Varmeplan 2022 udarbejdet og behandlet i UMT i december 2022. Planen dannede grundlag for udsendelse af breve til ejere af ejendomme med olie- eller gasfyr i områder udlagt med naturgas. Brevet indeholder information om hvordan man kan erstatte gas- eller olie-fyr med andre opvarmningsformer. Indtil videre er der fremlagt projektforslag for eksisterende værkers udrulning af fjernvarme til naturgasområder og etablering af 3 nye fjernvarmeværker. Alle ændringer i varmforsyningsområderne meldes ind til plandata – og kan følges løbende via [Link til kort over lokalplaner](#)

I områder med grundlag for etablering/udrulning af fjernvarme er der et godkendt projektforslag, der er under eksekvering. Kommunale bygninger tilsluttes de kollektive fjernvarmeløsninger. Andre områder overgår med varmeplanen til individuelle løsninger som for eksempel varmepumper.

VIRKSOMHEDER (TEMA 4)

Ikke realiserede projekter:

22A: VIDEREUDVIKLING AF RANDERS RESOURCER

"Randers Ressourcer" er en digital platform lavet ifbm. Makerspace-projektet. Derfor har det været intentionen at revitalisere den i forbindelse med flytning af Makerspace til Sporbyen. Der har således været dialog med Innovation Lab (som i sin tid har lavet den digitale platform), om mulighederne for at opdatere og gøre platformen klar til relancering ifbm. Makerspace på ny adresse. Eftersom flytningen af Makerspace ikke lod sig gøre og er under afvikling er Randers Ressourcer naturligvis ikke relanceret. Der har tidligere været en forespørgsel på muligheden for at etablere en fysisk materiale-bank ved en lokal entreprenør, som dog desværre er gået konkurs. Ideen kan tages op igen, men måske "markedet" selv kan fylde behovet, da det ser ud til at flere og flere arbejder med Urban mining.

Ikke realiserede projekter:

22B: FREMME AF RESSOURCEUDVEKSLING/INDUSTRIEL SYMBIOSE GENNEM KONTAKT OG FACILITERING

Projekt afsluttet, da der for nuværende ikke kan findes bred opbakning blandt interessenterne blandt andet grundet afgiftstørrelsen på overskudsvarmen. Industrisymbiosen på havnen kan derfor ikke realiseres i nuværende projekt grundet reguleringsmekanismer/afgifter, der pt. sætter en stopper for, at virksomhederne kan lave tilstrækkeligt profit på investeringerne.

Ikke realiserede projekter:

22C: UDVIKLING AF MAKERSPACE

Det har ikke været muligt at etablere et fælles fysisk hus, hvor de involverede virksomheder kunne etablere sig sammen. Ovenpå de mange udfordringer med at finde egnede lokaler til Makerspace-initiativet, har der været en god dialog og proces med Underværket i forhold til deres mulighed for at huse Makerspace. De iværksættere/makers, der skulle være en del af det nye set-up var imidlertid gået nye veje og/eller kunne ikke se sig selv som en del af et nyt Makerspace i Underværket, da det kom til stykket. Af samme grund har foreningen valgt at opløse sig selv. Mange af de involverede ildsjæle og iværksættere, der har været involveret i udviklingen et forretningsmæssigt større og levedygtigt Makerspace har vist at spire videre i andre konstellationer. Nogle har etableret sig i Underværket, andre er blevet en del af en større virksomhed og andre igen har bidraget til udvikling af eget iværksætterfællesskab.

BÆREDYGTIG LEVEVIS (TEMA 5)

Afsluttet i '22:

27A-1. BÆREDYGTIGHED I TILSKUDSORDNINGER PÅ FRITIDSOMRÅDET

Projektet er afsluttet ultimo 2022, og bæredygtighed er nu integreret i tilskudsordninger på fritidsområdet, godkendt af Folkeoplysningsudvalget samt sundheds-, idræts- og kulturudvalget. Facilitetsstrategien er opdateret i forhold til bæredygtighed.

Kriterier i relevante tilskudsmuligheder er tilrettet i forhold til bæredygtighed, når det gælder: Breddeidrætsmidler til udstyr (bæredygtighed og deleøkonomi er skrevet ind), anlægsmidler til klubhuse og idrætsfaciliteter (via facilitetskonferencen i april 2022).

Obs: Mht. opdatering af udviklingspuljen, så tages denne først op til ny vurdering i forbindelse med implementering af en kommende ny fritids- og idrætspolitik.

DIF og KL har tilkendegivet, at de ønsker, at Kultur og Fritid på en konference fortæller om, hvordan man arbejder med bæredygtighed på foreningsområdet. Et konsulentfirma har kontaktet Kultur og Fritid med henblik på at få inspiration fra Randers Kommune. De arbejder for en af landets største kommuner i forhold til klima- og bæredygtighed og kommunen har hørt om vores nye princip om deleøkonomi.

Se tildelingskriterierne her: kortlink.dk/2hp8p.

TILTAG OVERGÅET TIL LØBENDE INDSATS

Følgende tiltag er i gang som løbende, tidsubegrænsede indsatser. Det vil sige, at de nu er blevet implementeret som en del af driften, med tildelte personaleressourcer:

PERSONTRANSPORT (TEMA 2)

Overgået til løbende indsats i '22:

10C. INFRASTRUKTURPLANENS TILTAG FOR AT FREMME KOLLEKTIV TRAFIK OG CYKLISME SAMT OPTIMERE TRAFIKKEN

Info: Infrastrukturplanen blev vedtaget af Byrådet 26/4 2021. Planen udpeger de vigtigste udfordringer i prioriteret rækkefølge, for mobiliteten i Randers Kommune, og hvordan de løses. Planen indeholder initiativer for bl.a. cykler og den kollektive trafik, samt for trafikoptimering.

De konkrete projekter kan ses i infrastrukturplanen og det tilhørende projektkatalog. Se her: <https://www.randers.dk/media/30748/infrastrukturplan-randers.pdf>.

Ansvarlig leder: Magnus Vilstrup Andersen, leder af Veje og Trafik – magnus.vilstrup.andersen@randers.dk.

ENERGIFORSYNING (TEMA 3)

Overgået til løbende indsats i '23:

16A. KORTLÆGNING, SAMARBEJDE OG FREMME AF FORTÆTNING/UDBYGNING AF FJERNVARME

Med Varmeplan 2022 er der gennemført planlægning for udfasning af naturgas- og oliefyr i områder udlagt med kollektiv naturgasforsyning.

I områder med grundlag for etablering/udrulning af fjernvarme er der godkendt projektforslag, der er under eksekvering. Kommunale bygninger tilsluttes de kollektive fjernvarmeløsninger.

Andre områder overgår med varmeplanen til individuelle løsninger som for eksempel varmepumper.

VIRKSOMHEDER (TEMA 4)

Overgået til løbende indsats i '22:

19A. ERHVERVSNETVÆRK OG ARRANGEMENTER MED FOKUS PÅ BÆREDYGTIGHED

Se info om projektet i statusrapport 1 (maj 2022).

Et 'Affalds- og miljønetværk' er etableret, med 8 virksomheder p.t. (men det vokser). Virksomhederne har mødtes to gange i 2022, men fortsætter med at mødes fire gange årligt. Det har været givtige møder med gode snakke, hvor kendskabet til hinanden er højnet, muligheder og potentialer for flere samarbejder bliver opdaget og vigtige snakke om fælles udfordringer med høje afgifter, være en støjende og støvende virksomhed mv. Netværket kan betragtes som værende i drift.

Bæredygtighed er løbende blevet en del af dialogen i netværket 'Plastforum', hvor blandt andet overskudsvarme har været et stort tema.

Virksomhederne har udtrykt ønske om at være med i nyt projekt 'Beyond Waste' omkring cirkulære loops med fokus på genanvendeligt plast. Der er fundet 2.8 millioner til projektet. Endelig tilsagn udestår (Michael Damm, leder af Natur, Miljø og Landbrug, er projektejer for dette nye projekt, Helle Hellesøe, erhvervskonsulent, er projektleder).

Der er i 2022 afholdt følgende arrangementer, når det gælder fyraftensmøder/temamøder: Klimaregnskaber (40 deltagere). Klimakommunikation - greenwashing/greenhushing (34 deltagere). Overskudsvarme (22 deltagere). Jordflytningsmøde med dialog omkring grøn omstilling (12 deltagere). Solceller og ladestandere (39 deltagere).

Dvs. knap 150 deltagere i alt på diverse arrangementer – hertil masser af individuelle virksomhedsbesøg. Aktiviteterne fortsætter løbende.

Ansvarlig leder: Alex Weinreich, chef for Erhverv og Bosætning – alex.weinreich@randers.dk.

Projektleder: Helle Bjerg Hellesøe, erhvervskonsulent – helle.bjerg.hellesoe@randers.dk

Overgået til løbende indsats i '22:

20A. KOMPETENCEUDVIKLINGSCENTER V. MØBELCIRKLEN

Se info om projektet i statusrapport 1 (maj 2022).

Projektet er overgået til løbende indsats/drift, idet alle de mål og aktiviteter, der blev opstillet i statusrapport 1, er nået (med undtagelse af målet om, at 10% af kursisterne har fået udarbejdet en grøn kompetenceprofil).

Kompetenceudviklingscenteret ved Randers Kommunes Møbelcirkel klæder ledige på med grønne kompetencer, så de i højere grad end nu kan komme i betragtning til nuværende og fremtidige klimajobs i private og offentlige virksomheder. Indsatsen er finansieret gennem den kommunale beskæftigelsesindsats. Der samarbejdes bl.a. med virksomhederne beliggende i Verdensmålshuset og JCREs virksomhedsrettede netværk.

For 2023 er status: 41,18 % af kursisterne har efterfølgende fået lønnede timer ('klimajobs'). 17,6 % er påbegyndt AMU-Forløb. Afslutningsårsagen på de resterende kursister fordeler sig på følgende kategorier: Afklaret til fleksjob og førtidspension, påbegyndt virksomhedspraktik med henblik på lønnede timer, sygdom og få kursister grundet manglende mødestabilitet.

Vi har det seneste år afholdt møder og oplæg samt lavet interview i forbindelse med bæredygtig opkvalificering. Fx: Ledermentor – Borups Service – ingen kan alt – alle kan noget! Netværksmøde for ERFA gruppe afholdt på Møbelcirklen med oplæg herfra (netværk Randers). Møde med KL vedr. Møbelcirklen – interview til inspirationskatalog. Deltagelse på verdensmålsfestival i Randers. Oplæg om Møbelcirklen på VIA University College. Arbejdskraftskonference med fokus på unge udsatte. Oplæg for Odense kommune – teams. Oplæg for bæredygtighedsnetværk (15 kommuner (indkøb og udbud)). Oplæg for bæredygtighedsnetværk. Ledermentor netværket – Besøg i møbelcirklen – Grønne kompetencer.

Det har ikke været muligt at udarbejde en grøn kompetenceprofil på 100% af kursisterne, da få kursister har haft fravær, i så stort et omfang, at det ikke har været muligt at klæde dem på med reelle kompetencer.

Vi har i løbet af året afprøvet forskellige metoder i forbindelse med tilpasning af kompetenceudviklingen til den brede målgruppe. Med nedenstående fordeling klæder vi de ledige på, så de bliver aktive grønne spillere på det lokale arbejdsmarked:

Cirkulær forretningsforståelse: Igennem praksisnære driftsopgaver og en indsigt/undervisning i cirkulær økonomi bliver den enkelte kursist klædt på til at spotte og udarbejde bæredygtige løsninger. Her tages udgangspunkt i den enkeltes kompetencer og evner, hvorfor opkvalificeringen tilrettelægges således, at vi imødekommer den enkeltes individuelle behov for både personlig og faglig udvikling.

Udvikling af grønne kompetencer: Vi vil fremadrettet arbejde målrettet med at give den ledige både formelle og uformelle grønne kompetencer via en kombination af AMU-Kurser og individuelle udviklingsprojekter med udgangspunkt i bæredygtighed og FN's 17 verdensmål.

Tilegnelse af nye jobsøgningsstrategier: Med viden om bæredygtig service og produktion samt nyt mod på at søge CSR/klimajobs hos de lokale virksomheder tilpasses kandidatens jobsøgningsstrategier til relevante brancher og opgavetyper. Her får den enkelte én-til-én sparring af Møbelcirkelens kompetenceudviklingsansvarlige, og der samarbejdes med Jobcenterets Rekrutteringsteam i forbindelse med direkte jobsøgning. Vi tager ligeledes på virksomhedsbesøg og jobdater mv.

Ansvarlig leder: Tine Arensbach, Virksomhedsservicechef – tine.arenbak@randers.dk.

Projektleder: Kathrine Overvad Frost, kompetenceudviklingsansvarlig i Møbelcirklen – Kathrine.overvad.frost@randers.dk

BÆREDYGTIG LEVEVIS (TEMA 5)

Overgået til løbende indsats i '22:

15A+B. LOKALE AFTALER OM GENANVENDELSE AF PLAST- OG MADAFFALD + KRAV TIL INDSAMLING OG GENANVENDELSE AF PLAST- OG MADAFFALD I UDBUD

Se info om projektet i statusrapport 1 (maj 2022).

Se i øvrigt den nye Ressource og Affaldsplan 2027, der blev vedtaget af byrådet d. 5/12 '22: [Ressource- og affaldsplan 2027](#)

Ansvarlig leder: Allan Asp Poulsen, leder af Affald og Genbrug – allan.asp.poulsen@randers.dk.

Overgået til løbende indsats i '22:

23A+B, 26B. INFORMATIONSKAMPAGNER, RÅDGIVNING OG SAMARBEJDER, UDBREDE KENDSKABET TIL KOMMUNALE TILTAG OG SAMLE/SYNLIGGØRE GRØNNE BORGERKRÆFTER

Randers Kommune har etableret et tværgående Klimasekretariat i 2022. Foruden en leder af Klimasekretariatet er der tilknyttet 5-6 medarbejdere på deltid, i en matrixorganisering. Sekretariatets opgave er bl.a. at informere, vejlede/henvisse videre, og samarbejde – herunder at gøde jorden for forpligtende partnerskaber og netværksdannelse på klimaområdet.

På siden www.klimaliga.dk, som løbende udbygges, bringes der informationer og cases fra både kommunens egen indsats og fra indsatser i forenings- og erhvervslivet, og kommunen synliggør de grønne borgerkræfter. I 2022 blev der desuden lanceret et nyhedsbrev, 'Nyt om Klima- og Bæredygtighedsindsatsen'.

I 2022 inviterede bæredygtighedsudvalget borgere, virksomheder, uddannelsesinstitutioner og foreningsliv til bæredygtighedskonference, og ca. 150 deltog. På programmet var Connie Hedegaard, der gav råd til den grønne

omstilling, samt en partnerskabsworkshop – faciliteret af Klimasekretariatet - hvor der blev skabt bånd for handling. På dagen blev en partnerskabsaftale mellem forsyningsselskabet VERDO og Randers Kommune indgået.

Klimasekretariatet får løbende henvendelser, og guider videre til de rette specialister. Samtidig rykker Klimasekretariatet ud og holder oplæg i bl.a. erhvervsfora, på uddannelsesinstitutioner og i netværk. Endelig bistår Klimasekretariatet alle fagforvaltninger, når der udarbejdes pressemeddelelser – i samarbejde med Kommunikationsafdelingen.

Ansvarlig leder: Søren Degn-Pedersen, chef for Stab og Bæredygtighed – soren.degn-pedersen@randers.dk.

Overgået til løbende indsats i '22:

24A. BÆREDYGTIGHED I KOMMUNE- OG LOKALPLANLÆGNING, MED FOKUS PÅ RAMMER FOR BÆREDYGTIGHED

Se info om projektet i statusrapport 1 (maj 2022).

Sådan går det p.t.: Der er løbende fokus på at sikre – og arbejde for – bæredygtighed i vores planlægning, så kommuneplanen og lokalplanerne understøtter bæredygtige tiltag. Det gøres på tværs af forvaltninger i Randers Kommune, og sammen med bygherrer og investorer, Vandmiljø Randers, VERDO m.fl.

Fraselager (skabeloner/tekstforslag til lokalplaner) opdateres løbende, efterhånden som vi får erfaringer og hjemmel med muligheder, så der indgår bestemmelser, der kan være med til at understøtte bæredygtige tiltag. Eksempler fra aktuelle lokalplaner:

- Facadesten skal fremstå i genanvendte røde teglen eller blødstrøgne røde mursten med en rustik overflade med forskelligartede strukturer.
- Der kan opsættes solceller, solfangere o. lign. anlæg, såfremt disse udføres som en del af bygningen og indgår naturligt i bygningens samlede arkitektoniske udtryk.
- Der kan indenfor lokalplanens rekreative grønne kiler etableres anlæg til håndtering af regnvand der bidrager med rekreative værdier.

Mulighederne for at implementere bæredygtige tiltag i projekterne undersøges løbende i dialog med bygherre, og muligheden for DGNB-certificering af byområder understøttes i forbindelse med planlægningen, hvor det er hensigtsmæssigt. Der arbejdes på at påvirke lovgivningsprocesser i bæredygtig retning, og vi deltager i tværkommunale netværk, faglige arrangementer og videndeler for at sikre fælles grundlag. Samtidig uddannes/opkvalificeres medarbejdere inden for bæredygtighed. Ved lokalplanlægning i Flodbyen indhentes input til bæredygtighed fra bæredygtighedsudvalget for at fastholde fokus på den vigtige dagsorden.

Ansvarlig leder: Lone Mossin, planchef – lone.mossin@randers.dk.

Overgået til løbende indsats i '22:

24B. EKSPERIMENTERENDE OMRÅDER FOR BÆREDYGTIGHED I FLODBYEN RANDERS

Se info om projektet i statusrapport 1 (maj 2022).

Arbejdet foregår dels som et kommunalt spor, dels gennem et arealudviklingsselskab for Flodbyens etape 1 og 2, som ejes af Randers Kommune og AP Pension. Arealudviklingsselskabet blev etableret i 2022 og har lavet forarbejderne til en lokalplan for det første delområde i etape 1 (Brotoften). AP Pension certificerer alle deres bygninger med Svanemærket. Det drejer sig om 25-50 % af byggerierne i etape 1 og 2. Når de øvrige byggefeltet sælges til udviklere/investorer, stilles der krav om en anerkendt certificering, som kan understøtte, at arealerne samlet set kan opnå den DGNB-certificering, som arealudviklingsselskabet gennemfører.

Etape 0 (Randers Kommune): Justesens Plæne, Tronholmen, Flodlejet, Klimabroen.

Flodlejet – klimasikring, flodbad og byrum på Bolværksgrunden – etableres i samarbejde mellem Randers Kommune og Realdania. Målet er at gennemføre en livscyklusanalyse af anlægget og at gennemføre en DGNB-

certificering af det samlede delområde (Bolværksgrunden og busterminalen). Arealudviklingselskabet står for at gennemføre DGNB-certificeringen. I forbindelse med Justesens Plæne er der prioriteret bæredygtige materialer som sten, frem for beton. Der finder udbud sted i foråret 2023, hvorefter anlægget forventes etableret fra efteråret 2023 til ultimo 2024. I forbindelse med Klimabroen har der i december været afholdt en bæredygtighedsskole, som COWI inviterede til. Tronholmen er endnu ikke påbegyndt, men vil eventuelt blive tænkt sammen med Flodlejet-projektet.

Etape 1 (arealudviklingselskabet): Brotoften, Bolværksgrunden, arealer omkring busterminalen

Arealudviklingselskabet gennemfører DGNB-certificeringer på bydelsniveau. I det første delområde (Brotoften) arbejdes efter DGNB Guld, mens ambitionen for delområdet Bolværksgrunden og busterminalen indtil videre er DGNB Platin. I alle delområder er fokus på bevægelsesforbindelser for bløde trafikanter. På Brotoften arbejdes f.eks. med en prioriteret cykelforbindelse fra Århusvej til Den Blå Bro.

Ansvarlige ledere: Malene Lauge Nielsen (malene.lauge.nielsen@randers.dk) og Jimmi Joensen (jimmi.joensen@randers.dk), programchefer for Flodbyen Randers.

Overgået til løbende indsats i '22:

26C. AFFALDS- OG RESSOURCEPLANENS TILTAG

Se tiltagene beskrevet i den nye Ressource og Affaldsplan 2027, der blev vedtaget af byrådet d. 5/12 '22: [Ressource- og affaldsplan 2027](#)

Ansvarlig leder: Allan Asp Poulsen, leder af Affald og Genbrug – allan.asp.poulsen@randers.dk.

KOMMUNEN SOM KONCERN (TEMA 5)

Overgået til løbende indsats i '22:

34B. SAMARBEJDE OM ETABLERING AF FJERNVARME VED KOMMUNALT NYBYG

Se info om projektet i statusrapport 1 (maj 2022).

Plan er i dialog med Bygningsadministrationen. Her afklares muligheder for tilslutning af både nye og eksisterende kommunale bygninger til fjernvarme. Derudover, tages der kontakt til forsyningerne i processen.

Overgået til løbende indsats i '22:

37A-2, 38B. ÆNDRET INDKØBSPRAKSIS/-ADFÆRD I RANDERS KOMMUNE (SOM KONCERN)

Der arbejdes løbende på at sikre ændret praksis/adfærd, når det gælder indkøb, hvorved der skabes grundlag for, at miljømærkede, økologiske eller genbrugsprodukter tilsammen udgør mere end 75 % af kommunens vareindkøb i 2030. Dette involverer også et fokus på, at andelen af varer, der er købt uden for indkøbsaftalerne, sænkes.

Indsatsen tilpasses, når strategi og handleplan for bæredygtige indkøb er færdiggjort. Der er i indsatsen fokus på, at kommunens indkøbere har kendskab til målsætningen om, at 75% af kommunens vareindkøb skal være bæredygtige, og at de har indblik i og værktøjer til at indkøbe bæredygtigt (hvilket også inkluderer at indkøbe mindre, og at afklare, om behov kan opfyldes på en anden måde). En del af indsatsen går også på at nedbringe andelen af varer købt uden for kommunens indkøbsaftaler.

Forventede aktiviteter inkluderer: Definition og afgrænsning af bæredygtighed i relation til kommunens vareindkøb. Identifikation og gennemgang af udvalgte varegrupper. Planlægning for sortimentstilpasning med afsæt i de enkelte kontrakters kontraktvilkår, herunder genudbudstidspunkter. Udarbejdelse og gennemførelse af kommunikations- og implementeringsplan (som skal sikre kendskab, indblik og værktøjer + nedbringe andelen af varer købt uden for kommunens indkøbsaftaler til et minimum).

Ansvarlig leder: Lars Sønderby, Økonomidirektør - lars.sonderby@randers.dk.

Projektleder: Birgitte Wendelboe Stobberup, specialkonsulent - birgitte.wendelboe.stobberup@randers.dk

Overgået til løbende indsats i '22:

40A. LEDELSESINFORMATION, VIDENDELING, UDDANNELSE OG KOMMUNIKATION

Klimasekretariatet – en tværgående enhed, som Randers Kommune har etableret i 2022 – har ansvaret for ledelsesinformation, videndeling, uddannelse og intern kommunikation, når det gælder klimaindsatsen.

Klimasekretariatet deltager b.l.a. i betjening af §17.4 udvalget for bæredygtighed, i tæt samspil med udvalgssekretæren. Derudover betjenes andre fagudvalg ad hoc.

Klimasekretariatet har samlet 'Klimaagenterne' – som er klimaindsatsens projektledere og andre nøglepersoner, der er involveret i klimaindsatsen - til to workshops i 2022. Her har der været fokus på klimaprojekterne, projektledelse, fundraising og partnerskaber. Ledere, der er involveret i klimaindsatsen (særligt projektejerne) har også været samlet i 2022. Her var der fokus på at skabe optimale rammer for klimaprojekterne.

Nyhedsbrevet 'Nyt om Klima- og Bæredygtighedsindsatsen', som udgives af Klimasekretariatet, udsendes til klimaagenterne og relevante ledere, samt direktionen (der er styregruppe for klimaindsatsen), bæredygtighedsudvalg og byråd.

I 2022 er der blevet igangsat et tværgående klimadataprojekt, som ledes af Økonomiafdelingen med Klimasekretariatet som partner. Målet er, at udvalgte data formidles på en digital platform, der kan tilgås både internt i organisationen (som ledelsesværktøj) og eksternt – som en afrapportering på, hvordan det går med klimaindsatsen og CO₂-udledningen i Randers Kommune (som koncern – og som geografi).

Ansvarlig leder: Søren Degn-Pedersen, Chef for Stab og Bæredygtighed – soren.degn-pedersen@randers.dk.

PROJEKTER I GANG

NATUR OG LANDBRUG (TEMA 1)

PROJEKT I GANG:

1A+B, 2A, 3B. KLIMAPARTNERSKAB OG STYRKET KLIMADIALOG MED LANDBRUGET

Fra Klimaplan 2050:

1 ETABLERING OG FACILITERING AF TVÆRGÅENDE LANDBRUGS-TASK FORCE:

- 1A. Etablering/opstart af tværgående landbrugs-task force
- 1B. Facilitering af landbrugs-task forcen og fælles udvikling af tiltag

2 DIALOG MED LANDBRUG OM GRØN OMSTILLING:

- 2A. Screening og dialog med landbrug ved miljøgodkendelser/tilsyn

3 VÅDOMRÅDESTRATEGI OG STYRKET INDSATS FOR AT GENETABLERE VÅDOMRÅDER:

- 3B. Proaktiv dialog med landbrug/lodsejere, udvikling af projekter

Projektejer: Michael Damm, leder af Miljø, Natur og Landbrug - jorgen.michael.damm@randers.dk

Projektleder: Peter Dalgas Kruse, biolog - peter.dalgas.kruse@randers.dk

Styregruppe: Frida Valbjørn (Ø), Karen Lagoni (A), Christian Gylling Jensen (Kronjyllands Landboforening), Niels Jørgen Thomsen (Østjydsk Familielandbrug).

Formål: At sikre, at landbruget og Randers Kommune understøtter hinanden gensidigt i den grønne omstilling, med fælles mål om at nå 70% reduktion af drivhusgasudledningerne senest i 2030. Via Klimapartnerskabet udvikles tiltag med udgangspunkt i de enkelte landbrugsbedrifters muligheder, udfordringer og behov. Projektet skal også styrke klimadialogen med landbrugsbedrifterne, bl.a. i forbindelse med miljøgodkendelser og tilsyn. Det skal fx. øge landbrugenes fokus på skovrejsning, genetablering af vådområder, biogas, energioptimeringer og nye teknologier, samt lede til igangsætning af konkrete projekter.

En strategi og handleplan for genetablering af vådområder udvikles som en integreret del af klimapartnerskabet.

Fonds-/puljemidler, der (med-)finansierer projektet: -

Involverede samarbejdspartnere: VELAS, Kronjyllands Landboforening, Østjydsk familielandbrug, Aalborg Universitet

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
Partnerskabets formål er formuleret (forår/sommer 2022)	x		
Officiel "Skriv under på partnerskabet-dag" afholdt (Ultimo 2022)			x
Fælles tiltag i klimapartnerskabet er udviklet (bl.a. på baggrund af erfaringer med grønne udviklingsplaner for landbrugsbedrifterne) (løbende)		x	
Klimapartnerskabet i drift (ultimo 2022)	x		

Landbrug er informeret om muligheden for at lave en Grøn Udviklingsplan (løbende, efter at indholdet i en Grøn Udviklingsplan er defineret)			X
Grønne Udviklingsplaner for 5 udvalgte landbrug er udarbejdet i løbet af '22 (pilotprojekt)			X
Grønne Udviklingsplaner er udarbejdet for alle kommunens største landbrug (på sigt)			X
Styrket klimadialog med landbrug i drift (forventes primo '24).		X	

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket eller droppet)
• Opstartsmøde klimapartnerskab (forår 2022).	X		
• Møde om partnerskabets formål		X	
• Samarbejde om udvikling af indhold i "Grøn Udviklingsplan" til bedrifterne, der skal danne ramme om udvikling af en grøn forretningsplan (april/maj '22).		X	
• Afdække muligheder, udfordringer og behov gennem erfaringer med Grønne Udviklingsplaner for landbrugene, hvilket vil danne basis for udvikling af fælles tiltag i klimapartnerskabet		X	
• At 'hverve' deltagere til at udarbejde en Grøn Udviklingsplan, gennem dialog ved miljøtilsyn/godkendelser ((Grøn Udviklingsplan skal omfatte udviklingsscenarioer, hvor udtagning af jord (skovrejsning, etablering af vådområder/naturområder), energi/biomasse og klimatjek indgår)).			X
• At høste viden om muligheder, udfordringer og behov gennem erfaringerne med udarbejdelse af Grønne Udviklingsplaner, og formidle det til et etableret Klimapartnerskab, så det kan danne basis for tiltag der hjælper landbrugene med den grønne omstilling			X

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
• At der er udviklet et stærkt klimapartnerskab med landbrugsaktører, hvorigennem der udvikles tiltag, der skal bidrage til at sænke CO2-udledningen fra landbruget (opgørelse fra Miljø, Natur og Landbrug).	Igangsæt
• Konstateret efterspørgsel på udarbejdelse af Grønne Udviklingsplaner (opgørelse fra Miljø, Natur og Landbrug).	Forsinket
• Antal Grønne Udviklingsplaner udarbejdet (opgøres af Miljø, Natur og Landbrug).	Grønne udviklingsplaner for 5 udvalgte landbrug er igangsæt men endnu ikke færdigudviklet

Bemærkninger vedr. projektet:

PROJEKT I GANG:

4A+B+C. SKOVREJSNINGSSTRATEGI- OG HANDLEPLAN FOR FORØGELSE AF SKOVAREAL

Fra Klimaplan 2050:

4 SKOVSTRATEGI OG STYRKET INDSATS FOR SKOVREJSNING:

4A. Udarbejdelse af skovstrategi/-handleplan

4B. Kampagner, rådgivning og hjælp

4C. Samarbejde med vandværker og andre virksomheder

Projektejer: Nels Gilling Markussen, chefkonsulent Plan, By, Natur - nels.g.markussen@randers.dk

Projektleder: Nanna K. Prahm, landskabsarkitekt - nanna.kontni.prahm@randers.dk

Styregruppe: Nels Markussen, Michael Damm, Lone Mossin (Plan, By og Natur)

Formål: Vise vejen til at nå målet om at rejse 9000 ha mere skov, og særligt sætte fokus på, hvordan vi kommer i mål med 3000 ha mere skov inden år 2030.

Involverede samarbejdspartnere: Repræsentanter fra Naturstyrelsen, vandværker, Vandmiljø Randers, Danmarks Naturfredningsforening, Randers Regnskov, Hededanmark, Skovdyrkerne, Growing Trees Network, Borgerforeninger, Verdo, Landboforening Kronjylland og Erhverv Randers.

Hvilke temaer er omfattet: Hvor meget skov. Hvorfor skovrejsning. Kommunal, statslig og privat skov. Skov i lokalplaner. Skovens formål: biodiversitet, rekreative formål, drikkevand, klimahensyn – prioriteringen mellem formålene i skovene.

Strategi for forøgelse af skov: Hvordan Randers Kommune vil arbejde med skovrejsning, herunder i samarbejde med eksterne interessenter. Sammenhæng med/prioriteringer af klima vs. biodiversitet og rekreative formål.

Hvad er ikke omfattet: Eksisterende skov.

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Strategi udarbejdet (forventet medio 2023)	x		
• Handleplan udarbejdes efter strategien, som vedtages medio 2023.		x	

*) Udarbejdes efter strategien.

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket eller droppet)
• Kommunekaravanen til Verdensmålsfestivalen - dialog med interessenter (29/4-22).	x		
• "Alt tæller"-kampagne for haveejere skal skabe tilslutning blandt befolkningen.			x

• Kommunikationsplan: Hjemmeside med status + tips, f.eks. randers.dk/klimaskov.			X
• Der afholdes tre møder med eksterne samarbejdspartnere: 1. møde blev afholdt september 2022. 2. møde blev afholdt i februar 2023. 3. møde forventes afholdt medio 2023.	X		
• Etablering af følgegrupper, dialog med rådgivere, fx. VELAS, Landboforening Kronjylland, involvering af samarbejdspartnere i kommunal skovfond, f.eks. Coop, Salling Group m.fl.		X	
• Etablering af kommunal følgegruppe, fx skoler, erhverv, indkøb, jura, jordopkøb.		X*	
• Beregninger for bundet CO2 i skov		X	

*) Indgår i etableret skovforening

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
• Skovareal øget med 3000 ha i 2030 (opgøres af Grønne Bestillere)	Vi har givet tilladelser til skovrejsning på samlet: 125,89 ha* siden ultimo 2018.
• 15% af ny skov er rejst på kommunale arealer, svarende til 450 ha, i 2030 (opgøres af Grønne Bestillere)	Der er rejst 32,26 ha kommunal skov siden ultimo 2018.

*) Nye skovrejsninger fremgår ikke nødvendigvis af kort endnu, hverken som fredskov eller som grøn flade på oversigtskort. Derfor er tilladelser til skovrejsning umiddelbart den bedste indikation p.t.

Bemærkninger vedr. projektet:

<p>Planlagt kampagne for haveejere er udgået – i stedet sikres fokus på vigtigheden af skovrejsning ved at være til stede til arrangementer, fx Verdensmålsfestivalen og Randers Festuge stand, hvorfra træer blev delt ud til haveejere, og der blev informeret om skovrejsning. Borgere er dertil blevet involveret ved en konkurrence om navngivning af kommunens to første klimaskove i hhv. Langå og Over Hornbæk. Til første spadestik for klimaskovene blev lokale skoleklasser, borgere mv. inviteret med til at plante træer. Arrangementerne har alle samme formål som kampagnen, nemlig at skabe fokus på skovrejsning blandt borgerne, og skovenes mange værdier. Vi påtænker også at være synlige med skovrejsning i lokaler i midtbyen.</p> <p>Vedrørende kommunikationsplanen: Der er ikke oprettet en hjemmeside endnu, men det er planen, at der skal oprettes en hjemmeside, hvor man kan holde sig opdateret på skovrejsningen i Randers Kommune og finde nyttig information om skovrejsning. Dette er også del af strategien.</p> <p>Vedrørende beregninger: Der arbejdes på valide arealopgørelser for skovrejsning siden ultimo 2018.</p>

PROJEKT I GANG:

4B+C, 5A+B, 6A+B. SAMARBEJDE OG HJÆLP TIL PRIVAT SKOVREJSNING, INDSATS FOR KOMMUNAL SKOVREJSNING OG ETABLERING AF SKOVPULJE

Fra Klimaplan 2050:

4 SKOVSTRATEGI OG STYRKET INDSATS FOR SKOVREJSNING:

4B. Kampagner, rådgivning og hjælp

4C. Samarbejde med vandværker og andre virksomheder

5 ETABLERING AF SKOVPULJE OG FINANSIERING AF PRIVAT SKOVREJSNING:

5A. Etablering af kommunal skovpulje

5B. Drift af skovpulje, midler tildeles årligt

6 KLIMAKOMPENSATIONSORDNING TIL FINANSIERING AF KOMMUNAL SKOV:

6A. Udvikling/lancering af klimakompensationsordning

6B. Drift af klimakompensationsordning

Projektejer: Michael Damm - sektionsleder for Miljø, Natur og Landbrug - jorgen.michael.damm@randers.dk

Projektleder: Nanna K. Prahm, landskabsarkitekt - nanna.kontni.prahm@randers.dk

Formål: At bidrage til, at der bliver rejst mest muligt skov i Randers Kommune. Når det gælder skovpuljen, så er formålet at rejse - og uddele - midler til privat og kommunal skovrejsning, herunder kommunens køb af jord til kommunal skov, samt at etablere en "klimakompensationsordning", der gør det muligt for fx. virksomheder at bidrage med medfinansiering af kommunens køb af jord til skovrejsning.

Fonds-/puljemidler, der (med-)finansierer projektet: Klimaskovfonden

Involverede samarbejdspartnere: VERDO A/S, samt andre (forhandlinger/møder er i gang).

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none">Der er knyttet bånd og lavet aftaler om skovrejsning med nye relevante samarbejdspartnere, fx. Klimaskovfonden, industrien, aktører i boringsnære beskyttelsesområder	x		
<ul style="list-style-type: none">Der er indgået samarbejde med relevante interessenter vedr. etablering af skovpulje		x	
<ul style="list-style-type: none">Skovpulje til finansiering af privat og kommunal skovrejsning – herunder en klimakompensationsordning som er etableret og i drift (forventes sommer 2023)			x
<ul style="list-style-type: none">En klimakompensationsordning til finansiering af kommunens køb af jord til skovrejsning er – som en del af skovfonden – etableret og i drift (forventes sommer 2023)			x
<ul style="list-style-type: none">Lancering af en "klimakompensationsordning", der gør det muligt for fx virksomheder at finansiere kommunens køb af jord til skovrejsning			x

<ul style="list-style-type: none"> Pilotprojekter hvor vi tester tilgange er fuldført - private, der henvender sig med ønske om skovrejsning, har fået hjælp 		x	
<ul style="list-style-type: none"> Private, der henvender sig, får hjælp og info til skovrejsning ((Indsats frem mod, at ny skovstrategi udkommer (medio '23), hvorefter nye indsatser søsættes)) 	x		

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Samle samarbejdspartnere til Verdensmålsfestivalen (hvor Klimaakademiets Kommunekaravane kommer og danner ramme om dialog vedr. skovrejsning) 	x		
<ul style="list-style-type: none"> Indgå klimapartnerskab med VERDO 	x		
<ul style="list-style-type: none"> Afklaring af, hvordan vi kan informere og på anden måde hjælpe private, der vil rejse skov - her og nu, og på længere sigt (indgår i skovrejsningsstrategi/-handleplan) 		x	
<ul style="list-style-type: none"> Tage stilling til, hvordan vi bedst kan yde tilskud til lodsejere, der ønsker at rejse skov (erfaringer indgår i etableringen af skovpulje). 		x	
<ul style="list-style-type: none"> Hjælpe private der henvender sig med ønske om skovrejsning 	x		
<ul style="list-style-type: none"> Afklare de juridiske spørgsmål i forhold til oprettelsen af en fond/sekretariat, samt i forhold til at yde tilskud til private, der ønsker at rejse skov 	x		
<ul style="list-style-type: none"> Etablere kontakt til relevante interessenter og organisationer og få kortlagt muligheder for samarbejde om skovpulje 		x	
<ul style="list-style-type: none"> Udvikle mulighed for "Klimakompensation" som CSR-strategi for virksomheder (formulere "pakker") vs. CO2-kvoter i en forretningsmodel 		x	
<ul style="list-style-type: none"> Undersøge muligheden for udvikling af et koncept, hvor borgere i kommunen får "tildelt skov" 		x	
<ul style="list-style-type: none"> Udvikling af principper for evt. certificering (a la Ø-mærket, men for skov) 		x	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
<ul style="list-style-type: none"> Antal private, der har fået hjælp til skovrejsning (opgøres af Miljø, Natur og Landbrug). 	Alle, der har henvendt sig
<ul style="list-style-type: none"> Etablering af min. 20 ha kommunal skov (fx. ved Langå, Over Hornbæk, Oust Mølle) i perioden frem mod at ny skovrejsningsstrategi udkommer (opgøres af Grønne Bestillere) 	12 ha etableret til dato
<ul style="list-style-type: none"> Midler rejst (oprettelse af selve skovpuljen/fonden/sekretariatet) (opgøres af Miljø, Natur og Landbrug) 	1.000.000 kr. (Klimaskovfonden)

PERSONTRANSPORT (TEMA 2)

PROJEKT I GANG:

7A, 8B. STRATEGI OG HANDLEPLAN FOR OFFENTLIGT TILGÆNDELIG ELLADEINFRASTRUKTUR, UDBUD OG OPSÆTNING AF OFFENTLIGT TILGÆNDELIGE LADESTANDERE

Fra Klimaplan 2050:

7 ELBIL-STRATEGI:

7A. Udarbejdelse af elbilstrategi/plan

8 SAMARBEJDE OM ETABLERING AF LADESTANDERE

8B. Prioritering af ladeløsninger sammen med partnere i 'Flodbyen Randers'

Projektejer: Allan Asp Poulsen, sektionsleder for Bygnings- og Fællesadministration -
allan.asp.poulsen@randers.dk

Projektleder: Poul Mosehøj Bager, energi og projektering – poul.mosehøj.bager@randers.dk

Formål: Bidrage til etablering af finmasket ladeinfrastruktur for at fremme elektrificering af køretøjer, så vi når 2030-målet om, at 25% af bilerne/varebilerne er drevet af el/brint. Strategien/handleplanen efterfølges af udbud på opsætning af ladestandere.

Involverede samarbejdspartnere: Private markeder, BDO (udbuddet).

Hvilke temaer er omfattet: Udrulning af offentlig tilgængelig ladeinfrastruktur frem mod 2025. Ladeinfrastruktur i kommuneplan, lokalplaner og byggesagsbehandling. Udpegning af en række potentielle placeringer af ladestationer, herunder ved kommunale bygninger. Udarbejdelse af udbudsmateriale på opsætning af offentlig tilgængelige ladestandere på kommunens arealer (offentliggøres okt. '22).

Hvad er ikke omfattet: Ladestandere til kommunens egen bilflåde (indgår i kommunens kommende transportstrategi og -handleplan). Anlæg til brintbiler. Ladestandere til større specialmaskiner. Kollektiv transport. Etablering af ladestandere på private arealer.

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Strategi udarbejdet (forventet ultimo 2022)	x		
• Handleplan udarbejdet (bl.a. hvordan ladeinfrastruktur indgår i kommuneplan, lokalplan og byggesagsbehandling, myndighedsbetjening, organisering) (forventet primo 2023)	x		
• Udbud på etablering af offentlig tilgængelige ladestandere, herunder ved kommunens bygninger (forventes ultimo 2022)	x		
• Ladeinfrastruktur indgår i kommuneplan, lokalplaner og byggesagsbehandling (forventet forår/sommer 2023)	x		
• Ladestandere er opsat (udrulles frem mod 2025)		x	

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Analyse af behov ift. lokalitet for kommunale parkeringsarealer (forår '22) 	x		
<ul style="list-style-type: none"> Analyse af behov for offentlig tilgængelig ladeinfrastruktur frem mod 2025 (marts/april '22) 	x		
<ul style="list-style-type: none"> Dialog/inddragende proces med ladestanderoperatører, evt. etablering af innovationspartnerskab (forår/sommer '22) 	x		
<ul style="list-style-type: none"> Udarbejdelse af udbudsmateriale og offentliggørelse af udbud på opsætning af offentligt tilgængelige ladestandere på kommunale arealer (okt. '22) 	x		
<ul style="list-style-type: none"> Medfinansieringsmidler søges evt. fra Grøn Transportpulje (okt. '22) 			x

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
<ul style="list-style-type: none"> Antal offentligt tilgængelige ladestandere (opgøres af Veje og Trafik). 	Der er 171 offentligt tilgængelige ladestandere i Randers Kommune

Bemærkninger vedr. projektet:

Kommunen har indgået en aftale med den hollandske virksomhed PowerGo Bv. og den danske virksomhed Spirii. Aftalen betyder, at der inden udgangen af 2023 vil være etableret 138 nye ladeudtag på parkeringsarealer i kommunen. Det er mere end en fordobling af det nuværende antal, der ifølge elbilviden.dk er på 115 ladeudtag.

ENERGIFORSYNING (TEMA 3)

PROJEKT I GANG:

12A, 14A, 16A, 17A. UDARBEJDELSE AF VARMEPLAN

Fra Klimaplan 2050:

12 UDARBEJDELSE AF VARMEPLAN:

12A Udarbejdelse af varmeplan

14 UDNYTTELSE AF SPILD- OG OVERSKUDSVARME

14A Samarbejde om udnyttelse af spild- og overskudsvarme

16 FORTÆTNING OG UDBYGNING AF FJERNVARMENETTET

16A. Kortlægning, samarbejde og fremme af fortætning/udbygning af fjernvarmenettet

17 LØSNINGER FOR GRØN VARME UDEN FOR FJERNVARMEOMRÅDERNE

17A undersøgelse og udvikling af mulighederne for fælles løsninger

Projektejer: Søren Degn-Pedersen, chef for Stab og Bæredygtighed - soren.degn-pedersen@randers.dk

Projektleder: Majken B. Hentze, ingeniør og planlægger - majken.hentze@randers.dk

Formål: At afgrænse udrulningen af kollektiv vs. individuel varme, overskudsvarme til varmforsyning og beskrive den fremtidige produktion af fjernvarme (sektorkobling).

Involverede samarbejdspartnere: Forsyningsselskaber, virksomheder, relevante interessenter.

Hvilke temaer er omfattet: Udrulningen af kollektiv vs. individuel varme. Udbygning og fortætning af fjernvarmenettet. Overskudsvarme til varmforsyning. Den fremtidige produktion af fjernvarme (sektorkobling).

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Dynamisk varmeplan udarbejdet, med fokus på udrulning af kollektiv vs. individuel varme, udbygning og fortætning af fjernvarmenettet, overskudsvarme til varmforsyning og den fremtidige produktion af fjernvarme (sektorkobling) (forventes færdig 2023/2024) 		x*	

*) Der er vedtaget en varmeplan, der oplyser om gaskunders mulighed for konvertering.

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Oprette digital platform 		x	
<ul style="list-style-type: none"> Etablere IT-løsning for varmeplanen 		x	

• Udarbejde en sektorplan	X		
• Indgå dialog med de enkelte værker vedr. varmeplanen	X		
• Evt. fællesmøder efter individuel dialog		X	
• Undersøgelse af muligheder for implementering af fælles varmeløsninger, hvor udrulning af fjernvarme ikke kan lade sig gøre (sammen med forsyningsselskaber, udviklere og borgergrupper/ grundejerforeninger)		X	
• Udvikling af muligheder for implementering af fælles varmeløsninger, hvor udrulning af fjernvarme ikke kan lade sig gøre		X	
• Aktuelle kilder til spild- og overskudsvarme, der er tilgængelige i nærheden af fjernvarmenettet, afdækkes i samarbejde med fjernvarmeselskaber og lokale virksomheder/ejere af større anlæg, og der planlægges for udnyttelse af varmen		X	
• Kommunen understøtter, i en faciliterende rolle, samarbejdet mellem virksomhederne og fjernvarmeselskaberne om udnyttelse af overskudsvarme		X	
• Sammen med forsyningsselskaberne kortlægges mulighederne for udbygning af fjernvarmeområderne og tilslutning af flere kunder inden for eksisterende fjernvarmeområder		X	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
• Større andel af grøn energi til varme (ses i Energiregnskabet for kommunen som geografi)	Der er godkendt projekter for produktion af fjernvarme på ikke-fossile brændsler som fx store varmepumper. Så under forudsætning af, at energimikset bliver mere grønt, vil det smitte af på varmesektoren.
• Flere er tilsluttet fjernvarme (ses i Energiregnskabet for kommunen som geografi)	Den igangværende udrulning af fjernvarme i gasområder giver naturligt flere tilslutninger til fjernvarme.

Bemærkninger vedr. projektet:

Den grønne omstilling udrulles i tæt samarbejde med relevante aktører

PROJEKT I GANG:

13A. FREMME OMSTILLING AF KRAFTVARMEVÆRKERNE VIA DIALOG, SAMARBEJDE OG FACILITERING

Fra Klimaplan 2050:

13 UDFASE FOSSILE BRÆNDSLER I KRAFTVARMEVÆRKER

13A: Dialog og hurtig sagsbehandling, så fossile brændsler til varme/el udfases

Projektejer: Søren Degn-Pedersen, chef for Stab og Bæredygtighed - soren.degn-pedersen@randers.dk

Projektleder: Majken B. Hentze, ingeniør og planlægger - majken.hentze@randers.dk

Formål: Dialog, samarbejde og facilitering med det formål at styrke kraftvarmeværkernes mulighed for at omstille den primære energiproduktion (også spids- og reservelast på sigt), efterhånden som værkerne er klar til det.

Involverede samarbejdspartnere: Kraftvarmeværkerne, elnetselskab (N1)

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none">Omstilling af de enkelte værker til fossilfri energiproduktion (forventet 2030)		x	
<ul style="list-style-type: none">Elektrificering, udfasning af biomasse til energiproduktion på sigt (overgangs-teknologi) (forventet 2030)		x	

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none">Dialog og facilitering med de enkelte kraftvarmeværker i forhold til muligheder for omstilling		x	
<ul style="list-style-type: none">Arrangementer og aftaler der skal fremme samarbejde og videndeling værkerne imellem, og mellem værker samt elnetselskab		x	
<ul style="list-style-type: none">Hurtig sagsbehandling som en del af myndighedsopgaven		x*	

**) Sagsbehandlingen koordineres med ansøger i forhold til interne afleveringsfrister for fremlæggelse af sager. Ansøger får dermed selv indflydelse/ansvar i forhold til "ventetider".*

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
<ul style="list-style-type: none">Omstilling af kraftvarmeværkerne til fossilfri energiproduktion	Værkerne har selv øget fokus på omstillingen, og ønsker at udfase de fossile løsninger i det omfang, det er muligt (både teknisk og økonomisk)
<ul style="list-style-type: none">Udfasning af biomasse til energiproduktion (opgørelse i energiregnskab for kommunen som geografi)	Status quo

Bemærkninger vedr. projektet:

Der trækkes i samme retning

PROJEKT I GANG:

18A+B. ENERGISTRATEGI 2030 OG HANDLEPLAN, FOR KOMMUNEN SOM GEOGRAFISK OMRÅDE

Fra Klimaplan 2050:

18 ETABLERING/UDBYGNING AF SOL-, VIND- OG BIOGASANLÆG

18A Udarbejdelse af VE-strategi og handleplan

18B Forundersøgelser, planlægning, dialog og koordinering mellem aktører

Projektejer: Søren Degn-Pedersen, chef for Stab og Bæredygtighed - soren.degn-pedersen@randers.dk

Projektleder: Majken B. Hentze, ingeniør og planlægger - Majken.hentze@randers.dk

Formål: At beskrive det strategiske greb og handlinger/indsatser for den grønne omstilling frem mod 2030. Strategien og handleplanen vil inkludere sektorkobling og teknologisk udvikling – og vise vejen til at nå energimålene fra Klimaplan 2050.

Involverede samarbejdspartnere: Forsyninger, elnetselskab (N1), relevante markeder/projektudviklere.

Hvilke temaer er omfattet: Energiproducenter, transport, industri, nye teknologier. Hvad er ikke omfattet: Arealanvendelse.

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none">Energistrategi udarbejdet med fokus på VE-anlæg, sektorkobling, teknologisk udvikling og strategiske greb for at nå klimaplanens mål om 100% vedvarende energi, nok grøn strøm og bedre udnyttelse af biogasressourcerne (forventet ultimo 2024)			x
<ul style="list-style-type: none">Handleplan udarbejdet – handlinger/indsatser for at nå klimaplanens energimål (forventet ultimo 2024)			x
<ul style="list-style-type: none">Digital platform etableret (forventet ultimo 2024)			x

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none">Interessentanalyse/-inddragelse (3. kvartal '22)			x
<ul style="list-style-type: none">Forundersøgelser og planlægning for etablering/udbygning af VE-anlæg (sol-, vind- og biogasanlæg)		x	

• Dialog og koordinering mellem aktører, med fokus på etablering/udbygning af VE-anlæg (sol-, vind- og biogasanlæg)		x	
• Indhente forslag/ideer (løbende)		x	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
• At der sikres 100% vedvarende energi i fremtiden (ses i Energiregnskabet for kommunen som geografi)	Kræver udbygning af VE produktionskapacitet, sektorkobling, energibesparelser og energieffektiviseringer generelt

Bemærkninger vedr. projektet:

Energi strategien vil forhåbentligt kunne vise vejen til de fremtidige indsatser på energiområdet og behovet for planlægning samt udbygning af fx vindmøller, solceller og biogasanlæg.

VIRKSOMHEDER (TEMA 4)

PROJEKT I GANG:

19C. KLIMASERVICE OG STYRKET DIALOG MED VIRKSOMHEDER OM GRØN OMSTILLING

Fra Klimaplan 2050:

19 FREMME GRØN OMSTILLING GENNEM VIRKSOMHEDSDIALOG, ARANGEMENTER OG VED AT SAMLE/SYNLIGGØRE DE BÆREDYGTIGE VIRKSOMHEDER
19C. Dialoger med virksomheder om grøn omstilling

Projektejer: Michael Damm, sektionsleder for Miljø, Natur og Landbrug - jorgen.michael.damm@randers.dk
Projektleder: Helle Bjerg Hellesøe, erhvervsrådgiver - helle.bjerg.hellesoe@randers.dk

Formål: At fremme lokale virksomheders grønne omstilling og imødegå klimaforandringerne ved at vejlede og gå i dialog med erhvervslivet om grøn omstilling i virksomhederne. Bl.a. via deltagelse i det regionale projekt, "Energieffektivitet og CO₂-besparelser i virksomheder i Region Midtjylland" (ECSMV), der tilbyder medfinansiering af rådgivningsforløb for små og mellemstore virksomheder, samt via henvisning til SMV Grøn i samarbejde med Erhvervshus Midtjylland. Derudover generelt en styrket indsats af Randers Kommunes erhvervsservice med fokus på klima og grøn omstilling.

Fonds-/puljemidler, der (med-)finansierer projektet: Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, Regional fond, Erhvervsstyrelsen

Involverede samarbejdspartnere: ECSMV-sekretariatet, Erhverv Randers, repræsentanter fra Ringkjøbing-Skjern, Skive og Aarhus kommune, Erhvervshus Midtjylland, Region Midtjylland.

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Målet om 25 screenede virksomheder i ECSMV nået (forår '22)	x		
• Flere lokale virksomheder indgår i ECSMV-projektet, hvis ECSMV-sekretariatet siger god for det (sommer '22)	x		
• ECSMV slutter ca. okt. '22 - det regionale projektsekretariat evaluerer	x		
• Fyraftensmøder afholdt i ECSMV-regi, og derefter SMV Grøn-regi (bl.a. klimaregnskab, overskudsvarme, jordflytning) (i løbet af '22)	x		
• Evt. indgåelse i nyt tværkommunalt samarbejde a la ECSMV, når dette afsluttes (ultimo '22)			x
• Etablering af en 'Klimaservice', der i første omgang tilbydes i 1 år for at afklare efterspørgslen. Forvaltningens erhvervs- og miljømedarbejdere optræder som 'grønne hjælpere' for virksomheder (fra 1. sep. '23)	x		

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Virksomheder screenes som en del af ECSMV-formatet	x		
• Der henvises til SMV Grøn-projekt i samarbejde med Erhvervshus Midtjylland	x		
• Videndeling, bl.a. i grønt erfa-netværk for erhvervskonsulenter ("Bæredygtig Herning")	x		
• Fokus på bæredygtighed i det eksisterende netværk "Lokal koordineret samarbejde" (LKS, med repræsentanter fra Erhvervsskoler, Erhverv Randers, Jobcenter Erhverv, Randers Kommune m.fl.)	x		
• Afdækning af mulighed for nyt tværkommunalt samarbejde a la ECSMV, herunder afdækning af puljer, midler og mulige samarbejder	x*		
• Udvalgte medarbejdere opkvalificeres for at kunne yde 'klimaservice' til virksomhederne		x	
• Der afsættes personaleressourcer til indgåelse af klimapartnerskaber med toneangivende virksomheder omkring grønne forretningsplaner		x	
• Der udvikles en model for ekstern medfinansiering af fremtidens grønne omstilling af erhvervslivet i RK		x	

**) Er igangsat - men bliver faciliteret i Ringkøbing Skjern Kommune. Randers Kommune har givet tilsagn til at medvirke i en version 2.0*

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
• I alt har 25 (eller flere) lokale virksomheder deltaget i ECSMV-projektet ved at være screenet for potentialer for grøn omstilling.	27 screenede virksomheder, 17 tilsagn, direkte støtte til en værdi af 1.032.750 kr.
• Virksomheder kender til og gør brug af tilbuddet om Klimaservice	Starter først pr. 1.1 2022
• Der er indgået klimapartnerskaber med toneangivende virksomheder omkring udarbejdelse af grønne forretningsplaner	Der er igangsat en proces jf. ovenstående

Bemærkninger vedr. projektet:

Erhverv og Bosætning og virksomhedskonsulenterne i Miljø er gået med i projektet Beyond Waste ledet af Region Midtjylland med Circular Economy (CE) Beyond Waste, som er støttet af EU's LIFE IP-program. CE Beyond Waste skal bidrage til at accelerere den cirkulære omstilling ved at øge forebyggelsen af affald samt sikre, at flere produkter og materialer genbruges og genanvendes. Projektet tager udgangspunkt i virksomhederne i Plastforum og skrevet med 2 spor. Et med udgangspunkt i plast fra affaldsstationerne og et med fokus på affaldsplast fra industrien her tænkes særligt, byggebranchen, detailhandlen samt plantecentre mv. Der forventes endeligt tilsagn primo januar og igangsættelse 1.2 2023. Michael Damm er projektejer og Helle Bjerg Hellesø er projektleder for denne del. Se www.rm.dk/om-os/aktuelt/nyheder/nyheder-2022/marts-22/danmarks-storste-cirkular-okonomi-projekt-klar-til-kickoff/
Klimaservice er blevet politisk godkendt og vi er gået i gang med undervisningsforløbet af interne medarbejdere med Aalborg universitet. Der er udpeget en arbejdsgruppe. Vi har haft et enkelt besøg i klimaservice-regi (der var en virksomhed, der henvendte sig), men ellers skydes det for alvor i gang i 2023.

PROJEKT I GANG:

20B. SAMARBEJDE OM KOORDINERET INDSATS FOR BÆREDYGTIGHEDSOPKVALIFICERING OG JOBSKABELSE

Fra Klimaplan 2050:

20 BÆREDYGTIGHEDSFORLØB FOR LEDIGE:

20B. Samarbejde om koordineret indsats for opkvalificering og match-making

Projektejer: Tine Arensbach Nielsen, virksomhedsservicechef - tine.arensbach@randers.dk

Projektleder: Lasse Steen Christensen, virksomhedskonsulent – lasse.steen.christensen@randers.dk

Formål: Pilotprojekt i samarbejde med andre jobcentre, med fokus på at udvikle indhold og metode i forhold til at ruste ledige akademikere samt eksisterende medarbejdere til at bidrage til den grønne omstilling i virksomheder i Randers Kommune.

Fonds-/puljemidler, der (med-)finansierer projektet: -

Involverede samarbejdspartnere: Fx Erhvervsakademi Dania, Pluss Leadership eller anden uddannelsesinstitution. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR).

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Der er indgået kontrakt med uddannelsesinstitution om forløb i fx "ledelse af bæredygtighed" (inden 1/7 '22)	x		
• Der er indgået aftale med jobcentre i andre kommuner, med mål om, at 10 ledige i alt deltager i pilotprojekt (heraf 3 fra Randers Kommune), STAR bidrager til kontakt (medio '22).			x
• Der er fundet virksomheder, der ønsker at få tilkøbet en ledig akademiker, der har gennemgået et bæredygtigheds-opkvalificeringsforløb, samt og ledige akademikere (mindst 3 fra Randers), der kan indgå i forløbet (efterår '22).	x		

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Markedsafsøgning og trykprøvning – relevante uddannelsesforløb, behov hos virksomhederne (dialogmøde) 	x		
<ul style="list-style-type: none"> Kampagne, proaktiv kontakt til virksomheder, i samarbejde med bl.a. Erhverv Randers. 	x		
<ul style="list-style-type: none"> Skabe kontakt til ledige akademikere samt virksomheder på karrieredag i samarbejde mellem Jobcenter Randers Erhverv, Erhverv Randers, Erhverv og Bosætning (22/9 '22) 			x

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
<ul style="list-style-type: none"> Antal forløb gennemført, med deltagelse af ledige akademikere (Jobcenter Randers Erhvervs egen opgørelse). 	17
<ul style="list-style-type: none"> Antal, der efterfølgende er kommet i job (Jobcenter Randers Erhvervs egen opgørelse). 	4 (pr. 5/2-2024)

Bemærkninger vedr. projektet:

Undervejs var der en del ændringer i projektet i forhold til den oprindelige plan

BÆREDYGTIG LEVEVIS (TEMA 5)

PROJEKT I GANG:

23C. FOKUS PÅ BÆREDYGTIGHED TIL RANDERS FESTUGE

<p>Fra Klimaplan 2050:</p> <p>23 FREMME BÆREDYGTIG LEVEVIS</p> <p>23C. Borgerne bygger cases til festugen</p>

Projektejer 1: Mette Bertelsen, eventchef - mette.bertelsen@randers.dk

Projektejer 2: Michael Kielsgaard Engelsbæk, chef for Politik, Jura og Kommunikation - michael.kielsgaard.engelsbaek@randers.dk

Projektleder: Mette Bertelsen, eventchef - mette.bertelsen@randers.dk

Styregruppe: Bestyrelsen for Randers Festuge

Formål: At bruge festugen til at inspirere til klimahandling, både for byens arrangører, gæster, beslutningstagere, virksomheder, sponsorer og organisationer. Et gennemgående tema kan være "bæredygtig handling skaber forvandling!". Det kan også bidrage til at styrke festugens profil.

Involverede samarbejdspartnere: Involverede i Randers Festuge

Fonds-/puljemidler, der (med-)finansierer projektet: Uafklaret

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket)	Droppet
<ul style="list-style-type: none"> Der tages beslutning om videre handlinger i styregruppen for Festugen 		x		
<ul style="list-style-type: none"> Potentielle partnere er udpeget 		x		
<ul style="list-style-type: none"> Festuge-aktører har fokus på grøn omstilling i deres arrangementer/forretning (første festuge med fokus på bæredygtighed finder sted aug. '23) 			x	

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket)	Droppet
<ul style="list-style-type: none"> Kortlægge, hvad der allerede gøres hos deltagende aktører, restauranter, foreninger, kulturinstitutioner mv., så der skabes et overblik 	x			
<ul style="list-style-type: none"> Udvælge og samle potentielle partnere til en workshop 		x		
<ul style="list-style-type: none"> At aktørerne opmuntres via tilsagn om økonomisk tilskud til at gøre overvejelser om grøn omstilling i de respektive arrangementer/forretninger 			x	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
<ul style="list-style-type: none"> Eksempler på Festuge-aktørers fokus på bæredygtighed i arrangementer/forretning (Eventsekretariatets opgørelse). 	Uddrag af arrangør tiltag: Brugt rigtige glas i stedet for engangsservice Sortering Tapper ind i flere Verdensmål Social bæredygtighed Madspilds optimering Vidensdeling om bæredygtighed

Bemærkninger vedr. projektet:

--

PROJEKT I GANG:

27A-2. TILSKUD TIL BÆREDYGTIGE PROJEKTER I IKKE-FOLKEOPLYSENDE FORENINGER

Fra Klimaplan 2050: 27 STYRKE BÆREDYGTIGHEDSPROJEKTER I FORENINGERNE 27A. Kommunale tilskud til bæredygtige projekter

Projektejer: Søren Degn, chef for Stab & Bæredygtighed – søren.degn-pedersen@randers.dk
 Projektleder: Line Marie Sørensen, udviklingskonsulent - line.marie.sorensen@randers.dk

Formål: At fremme bæredygtige projekter i ikke-folkeoplysende foreninger ved fx at indarbejde klima/bæredygtighed i uddelingskriterierne for Landsbypuljen.

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Klima/bæredygtighed indarbejdes evt. i uddelingskriterierne for Landsbypuljen (herunder midler til borgerbudgettering), efter politisk ønske (efterår '22) 	x		
<ul style="list-style-type: none"> Det evalueres, hvorvidt uddelingen af midler fra Landsbypuljen evt. har fremmet bæredygtige projekter i foreningerne (sommer '23) 			x

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Landdistriktsservice undersøger muligheder og udfordringer/barrierer i forhold til bæredygtige projekter, i dialog med foreningerne (løbende) 		x	
<ul style="list-style-type: none"> Ved revision af landdistriktspolitikken tages stilling til muligheder for at fremme bæredygtige projekter i de ikke-folkeoplysende foreninger (forår/sommer '22) 	x*		
<ul style="list-style-type: none"> Foreningerne får info om/inspiration til bæredygtige projekter gennem Landdistriktsservice og evt. arrangementer for foreningerne (ultimo '22) 		x	

*) Den nye landdistriktspolitik har fået et tema om bæredygtighed

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
<ul style="list-style-type: none"> At foreninger har søgt - og modtaget - midler fra Landsbypuljen til bæredygtige projekter (opgøres af Erhverv & Bosætning) 	Er ikke sket endnu.

Bemærkninger vedr. projektet:

Ved uddelingskriterierne af midler fra Landsbypuljen indgår bæredygtighed som kriterie pr. 2024. Evalueringen er derfor endnu ikke foretaget grundet manglende erfaringer. Foreningerne har mulighed for at få info om/inspiration til bæredygtige projekter i et nyhedsbrev samt gives der vejledning til foreninger ved henvendelser om konkrete projekter

PROJEKT I GANG: 27C. BÆREDYGTIG IDRÆT I RANDERS – BIIR

Fra Klimaplan 2050:

27 STYRKE BÆREDYGTIGHEDSPROJEKTER I FORENINGERNE
27C. Samarbejde/partnerskaber med idrætten

Projektejer: Claus Engstrup, kultur- og fritidschef - claus.engstrup@randers.dk

Projektleder: Birgitte Strøbeck Pedersen, fritidskonsulent - bsp@randers.dk

Styregruppe: Chefer fra Kultur og Fritid, Randers FC, Water & Wellness, Arena Randers

Formål: At arbejde for en bæredygtig fremtid og bidrage til, at vores idræts- og foreningsliv for viden og inspiration til at gøre det samme.

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Partnerskabsaftale underskrevet (efterår 2021)	x		
• Evaluering af BiiR (ved projektafslutning efterår 2023)	x		

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• BiiR parternes indsatser beskrives til halvårslige styregruppemøder		x*	
• BiiR præsenteres for foreninger og haller på facilitetskonference 5. april 2022 samt i nyhedsbreve fra Kultur og fritid og i nyheder på Randers.dk	x		
• Fokus på affaldshåndtering og rengøring hos partnerskabet og i foreninger og haller		x	
• Inspirationsside til foreninger og idrætshaller om bæredygtighed er opført på Klimaliga.dk - løbende vedligeholdelse med nye input	x		
• Genbrugssport (startet i kultur og fritid i 2013) revitaliseres i samarbejde med Bysekretariatet og alle idrætshaller i Randers Kommune (Genbrugssport = Glemte og ikke afhentet idrætstøj og idrætsudstyr i idrætshaller indsamles og foræres væk fra en central hos Bysekretariatet)	x		
• Deltagelse på verdensmålsfestival med BiiR og Genbrugssport	x		
• Workshop for BiiR partnere samt kulturinstitutioner i Randers Kommune om Green Key certificering	x		
• Virksomhedsbesøg hos Plastcon/Make Energy	x		
• Møde med drøftelse af muligheder for fælles plastindsamling hos aktørerne i BiiR.		x	
• Møde med drøftelse af udvidelse af BiiR samarbejdet med kulturinstitutioner i Randers Kommune.		x	

*) *Fortsætter kontinuerligt.*

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
<ul style="list-style-type: none">• At parterne i partnerskabet får gennemført deres respektive initiativer.	Parterne udvikler, implementerer og sætter kontinuerligt nye mål. Målene – nye som indfrie – beskrives i mødereferater og relevante løsninger skrives på klimaliga.dk.
<ul style="list-style-type: none">• At Genbrugssport får indsamlet idrætstøj og udstyr regelmæssigt fra alle haller og at der er stigende interesse for Genbrugssport.	Indsamlingen foregår og der er efterspørgsel. Ved Verdensmålsfestivalen blev boden med 10 sække genbrugssportstøj "udsolgt". Der bliver derudover ikke foretaget måling af data.
<ul style="list-style-type: none">• At siden på Klimaliga.dk har stigende besøgstal.	Klimaliga har ikke fået et stigende besøgstal
<ul style="list-style-type: none">• Stigende interesse fra foreninger og idrætshaller og dermed implementering af flere af BiiR's erfaringer.	På dette års møde med idrætshaller er der fokus på at erfaringsudveksle affaldssortering
<ul style="list-style-type: none">• Strategiske indsatser iværksat	Med inspiration fra Water & Wellness tog vi i efteråret 2023 initiativ til at præsentere en international miljø certificeringsordning Green Key for de større kulturinstitutioner i Randers Kommune og BIIR partnere.
<ul style="list-style-type: none">• Udvidelse af partnerskabets gruppe af partnere	Randers Hovedbibliotek (som driver Kulturhuset) og Randers Kunstmuseum har tilkendegivet interesse for at være med i BIIR.

Bemærkninger vedr. projektet:

På seneste møde i BIIR i januar 2023 kunne vi konstatere, at de mange lavt hængende frugter nu er høstet allerede på partnerskabets første år. Parterne tilkendegiver, at der er oparbejdet en kultur med stor interesse hos medarbejderne i forhold til at spotte bæredygtighedstiltag i virksomheden. Ved evaluering af BIIRs 2-årige periode i efteråret 2023 blev det aftalt, at BIIR fortsætter partnerskabet.

PROJEKT I GANG:

28A-1. KOMPETENCEUDVIKLING AF BÆREDYGTIGHEDSAKTØRER PÅ ALLE KOMMUNENS FOLKESKOLER

Fra Klimaplan 2050:

28 BÆREDYGTIGHED PÅ SKEMAET I SKOLER OG DAGINSTITUTIONER
28A. Temaage i skoler og daginstitutioner

Projektejer 1: Morten Lyhne, Skolechef - morten.lyhne.lodberg.sorensen@randers.dk

Projektejer 2: Lone Thomsen, Leder af Skolernes Udviklingscenter - lone.thomsen@randers.dk

Projektleder: Mette Givskov Hansen, læringskonsulent hos Skolernes Udviklingscenter - mette.givskov.hansen@randers.dk

Styregruppe: Morten Lyhne, Lone Thomsen.

Formål: På skolerne udpeges bæredygtighedsaktører, der gennemfører et bæredygtighedsaktørforløb. Målet er, at de deltagende lærere er med til at udvikle skolen, faget og undervisningen i en mere bæredygtig retning. På skoleområdet har bæredygtighed fyldt længe, og med aktørforløbet ønskes det at give de enkelte skoler mulighed for både at udvikle fagfaglig praksis på egen skole og samarbejde på tværs af skoler, når bæredygtighed og verdensmål skal på dagsordenen.

Involverede samarbejdspartnere: VIA University College, samarbejdspartnere i og udenfor Randers Kommune, særligt eksterne læringstilbud.

Fonds-/puljemidler, der (med-)finansierer projektet: Statslige kompetenceudviklingsmidler.

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none">Analyse af, hvordan skolerne arbejder med bæredygtighed på nuværende tidspunkt (aug. '22)	x		
<ul style="list-style-type: none">Forståelse af bæredygtighed i bredt perspektiv med fokus på dannelse, og særligt hvordan der kan arbejdes med temaet i fagene. Præsentation af de kommunale tiltag på området (aug. '22)	x		
<ul style="list-style-type: none">Inddragelse af eksterne læringsmiljøer og samarbejdspartnere, så der er bredt kendskab til potentialer, tilbud og muligheder (efterår '22)	x		
<ul style="list-style-type: none">Planlægning og afprøvning af forløb i aktionslæringsperspektiv, efterfulgt af formidling til kollegaer om gode læringsforløb om bæredygtighed (dec. '22)	x		
<ul style="list-style-type: none">Aktøren er en del af et aktionslæringsforløb, som foregår på tværs af skoler og evt. fag (efterår '22)	x		
<ul style="list-style-type: none">Aktørforløbet afsluttes (medio januar 2023). <i>Der vil efterfølgende være løbende opfølgning og tilbud til skolerne i forhold til aktiviteter og forløb.</i>		x	

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none">Aktøren vil være en del af et særlig tilrettelagt aktionslæringsforløb.	x		
<ul style="list-style-type: none">Aktørerne vil besøge eksterne læringsmiljøer og samarbejdspartnere	x		
<ul style="list-style-type: none">At skolerne er synlige i de kommunale initiativer om klima og bæredygtighed		x	

<ul style="list-style-type: none"> Aktørerne deltager i kommunalt netværk med fokus på vidensdeling og erfaringsudveksling. 		x*	
--	--	----	--

*) I skoleåret 23/24 er møderne september 23 og marts 24

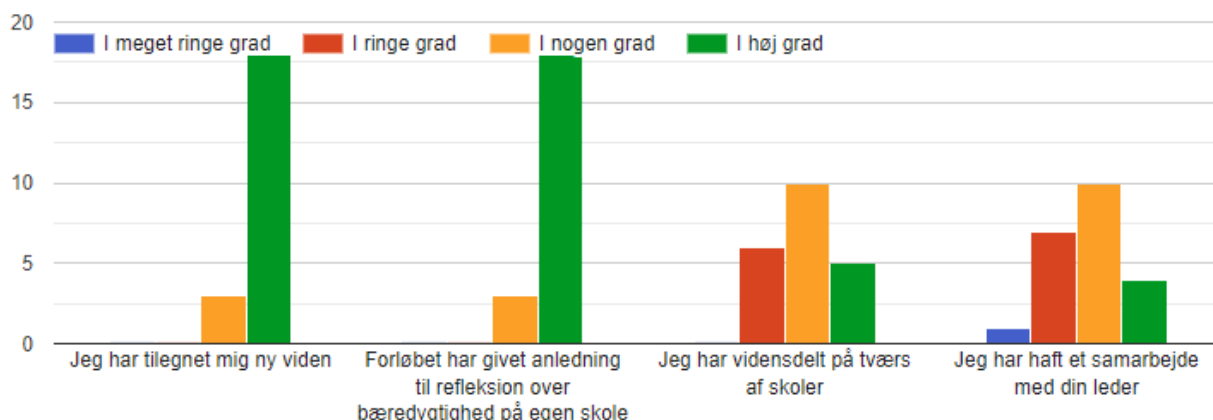
Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
<ul style="list-style-type: none"> At aktøren oplever tegn på, at der sker udvikling af bæredygtighed i egen praksis, på egen skole og på tværs af kommunens skoler. Samt at aktøren har viden om kommunens klima og bæredygtighedsindsatser (fra aktionslæringsforløbene) (opgøres af Skolernes Udviklingscenter) 	Hver aktør har lavet en kampagne målrettet sin egen skole + en procesplan for, hvilke bæredygtighedstiltag som fremadrettet vil være på skolen. Procesplanen er afstemt med skoleledelsen.
<ul style="list-style-type: none"> Feedback fra aktør og leder, løbende evaluering af de enkelte undervisningsgange + data fra aktørernes aktionslæringsforløb (opgøres af Skolernes Udviklingscenter) 	Aktørerne har løbende givet feedback, tilbagemeldinger fra skoleledermøde og evaluering af prøvehandling. Se nedenstående figur.

Bemærkninger vedr. projektet:

Efterfølgende understøtter Skolernes Udviklingscenter skolerne og aktørerne i de lokale projekter, de har på den enkelte skole. Derudover formidles skoletjenestens undervisningstilbud ud til skolen fx i forbindelse med Naturens Uge.

Fra evalueringen ved aktørforløbets afslutning:

Alle aktører oplever, at der er kommet øget fokus på bæredygtighed på egen skole, men de efterlyser samtidig et kommunalt fokus, der kan fastholde interessen på skolerne. Dette forsøges bl.a. imødekommet gennem netværksmøder og tilbud om samarbejder på tværs med fx eksterne skoletjenester mv.

PROJEKT I GANG:

28A-2. BÆREDYGTIG DANNELSE PÅ DAGTILBUDSOMRÅDET

Fra Klimaplan 2050:

28 BÆREDYGTIGHED PÅ SKEMAET I SKOLER OG DAGINSTITUTIONER
28A. Temauge i skoler og daginstitutioner

Projektejer: Lars Lynghøj, Dagtilbudschef - lars.lynghoj@randers.dk

Projektleder: Mette Skovgaard Jensen, Pædagogisk konsulent - mette.skovgaard.jensen@randers.dk

Formål: At børn forankrer værdier og viden i egen personlighed, så de som menneske kan orientere sig og handle hensynsfuldt, kritisk og demokratisk i en global verden. Hertil er formålet, at børnene senere i livet evner at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med, og integration i, samfundet, som en demokratisk og ansvarsfuld samfundsborger. Den pædagogiske praksis skaber læringsmiljøer med afsæt i den styrkede pædagogiske læreplan, så børn både gennem leg og aktivitet oplever forbundethed til en global verden.

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Fælles strategi for videre proces og tiltag på det samlede dagtilbudsområde (maj '22)	x		
• Årlig Verdensmålsuge dagtilbudsområderne på tværs (hvert år)			x
• Bæredygtig pædagogik – praktikere får greb om forståelsen af begrebet i en praksisnær kontekst (årshjul '24)		x	
• Pædagogisk praksis skaber læringsmiljøer, der understøtter barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse der relaterer sig ind i FN's verdensmål (ultimo 2024)		x	

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Forløb og projekter i institutioner med afsæt i FN's verdensmål		x	
• Forvaltningen sikrer en opmærksomhed på den overordnede klimaindsats (Fælles ledermøde 2024)		x	
• Ud og lær – platform med mangeartede projekter, forløb og tilbud med afsæt i bæredygtighed (løbende)	x		
• Dagtilbudsledere og pædagogiske ledere sikrer, at den enkelte institution, dagplejer og ressourcegruppe faciliterer læringsmiljøer, der understøtter barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse.		x	
• Årlige arbejdsgruppemøder			x
• Inspirationsmateriale til arbejdet med bæredygtig dannelse (nyhedsbrev, artikler) deles med institutioner, dagplejen og ressourcegrupper på tværs.			x

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
---------------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> FN's verdensmål har indpas i de pædagogiske læringsmiljøer. Børn handler hensynsfuldt, kritisk og demokratisk i de miljøer og fællesskaber, de indgår i og er en del af (opgøres af Børnefagligt Udviklingscenter) 	<p>Institutioner har fået en bevidsthed omkring inddragelse af FN's verdensmål i projekter og forløb, som understøtter at børnene får en opmærksomhed og nysgerrighed på bæredygtighed og klima. FN's verdensmål indgår i den pædagogiske praksis med afsæt i den styrkede pædagogiske læreplan.</p>
--	--

Bemærkninger vedr. projektet:

<p>Vi har på baggrund af møde med bæredygtighedsudvalget valgt at fokusere på to pejlemærker i 2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> Børn som ambassadører for bæredygtighed Bæredygtig kost – udarbejdelse af ny mad- og måltidsstrategi
--

KOMMUNEN SOM KONCERN (TEMA 6)

PROJEKT I GANG:

30A+B, 32A, 33A, 37A-1, 38A. STRATEGI OG HANDLEPLAN FOR BÆREDYGTIGE INDKØB I RANDERS KOMMUNE (SOM KONCERN)

<p>Fra Klimaplan 2050:</p> <p>30 KOMMUNALE BILER OG SPECIALMASKINER PÅ EL/BRINT 30A. Udarbejdelse af udskiftningsplan 30B. Indkøb/leasing af el- eller brintbiler</p> <p>32 REDUCERET FORBRUG AF FOSSILT BRÆNDSTOF 32A. Begrænsning af antal km ved at fremme alternativer til bilen og online møder</p> <p>33 BEGRÆNSE KOMMUNALE FLYREJSER 33A. Begrænsning af rejser med fly og etablering af ordning om 'bod'</p> <p>37 BÆREDYGTIGE VAREINDKØB – MILJØMÆRKER, ØKOLOGI OG GENBRUG 37A. Indkøb af miljømærkede, økologiske eller genbrugsprodukter</p> <p>38 PLASTHANDLEPLAN FOR BÆREDYGTIGT KOMMUNALT PLASTFORBRUG 38A. Udarbejdelse af plasthandleplan</p>

Projektejer: Lars Sønderby, Økonomidirektør - lars.sonderby@randers.dk

Projektleder: Birgitte Wendelboe Stobberup, specialkonsulent - birgitte.wendelboe.stobberup@randers.dk

Styregruppe: Sekretariatschefgruppen

Formål: At vise vejen til, hvordan kommunen som koncern indkøber varer og tjenesteydelser på grøn og bæredygtig vis, herunder at sætte den strategiske ramme for, hvordan kommunen nedbringer klimaaftrykket fra den transport, der foretages som en del af kommunens opgavevaretagelse.

Hvilke temaer er omfattet af strategien/handleplanen: Bæredygtige indkøb ud fra tre perspektiver: 1. indkøbe mere bæredygtigt, 2. indkøbe mindre, 3. behov kan opfyldes på anden vis. Særlige fokusområder i strategien er bl.a.:

Indkøb af fødevarer (relation til måltidsstrategi), plast og transportydelser.

Indkøb af transport og transportrelaterede ydelser, herunder visiteret personbefordring, flyrejser og egne køretøjer, indgår således også.

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Udkast til strategi og handleplan udarbejdet (maj-aug. '22)	x		
• Udkast til strategi og handleplan færdiggjort (1. kvartal '23)	x		
• Strategi og handleplan godkendt (1. kvartal '23) – <i>derefter implementering fra marts '23</i>	x		

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Udarbejdelse af kommunikations- og implementeringsplan (sep.-okt. '22)	x		
• Involvering af relevante interessenter (jun.-dec. '22)	x		
• Afklaring af, hvordan indkøb af transport og transportrelaterede ydelser, herunder visiteret personbefordring, flyrejser og egne køretøjer skal omfattes	x		
• Der skal skabes klarhed over, hvordan et bæredygtigt indkøb defineres og afgrænses ifm. de særlige fokusområder i strategien.	x		
• Det afklares, om/hvordan der kan følges op på udviklingen, herunder i hvilken grad, der findes de nødvendige data		x	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
• Kommunens disponenter har kendskab til strategien og anvender strategiens principper ifm. Indkøbsprocessen, deres opgavevaretagelse og transportbeslutninger (opgøres af Økonomi-afd.)	Der planlægges gennemført en målrettet indsats for bæredygtig adfærd
• Kommunens samlede indkøb og transport bliver i stigende grad bæredygtig (opgøres af Økonomi-afd.)	Transport: Der følges op som led i det samlede klimadatatprojekt (klimaplan 2025) Samlet indkøb: Der afklares om/hvordan, det er muligt at foretage en samlet, retvisende opfølgning på bæredygtige indkøb. Der fokuseres løbende på at sikre, at bæredygtighed indtænkes i kommunens indkøb og konkurrenceudsættelser
• Miljømærkede, økologiske eller genbrugsprodukter udgør tilsammen mindst 75 % af kommunens indkøb for udvalgte varegrupper i 2030. Data/kilde: Kommunens indkøbsanalysesystem (baseret på data fra e-kataloget og fakturaer).	På de områder, hvor det er muligt at få data, vil der blive fulgt op som led i det samlede klimadatatprojekt (klimaplan 2050)

Bemærkninger vedr. projektet:

PROJEKT I GANG:**30C. UDFASNING AF FOSSILE SPECIALMASKINER I KOMMUNEN SOM KONCERN**

Fra Klimaplan 2050:

30 KOMMUNALE BILER OG SPECIALMASKINER PÅ EL/BRINT
30C. Udfasning af fossile specialmaskiner i kommunen som koncern

Projektejer: Martin Toft, chef for Ejendomsservice, Affald & Drift - martin.toft@randers.dk

Projektleder: Frank Brian Poulsen, driftsleder - frank.poulsen@randers.dk

Formål: Udskiftning af kommunens nuværende specialmaskiner, der i dag kører på diesel, med emissionsfri alternativer (el, brint el. lign.).

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Første udskiftningsplan udarbejdet (forventet ultimo 22)			x
• Maskininvesteringer godkendt			x
• Vedr. affaldsindsamling: Bynær indsamling sker i elbiler/biler drevet af biodiesel fra 2024 (fra 2030 vil el/brint være et krav, og der vil ikke længere være maskiner på fossile brændstoffer).		x	

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Afdækning af muligheder på markedet ift. udskiftning af specialmaskiner - der mangler udbud af fossilfrie alternativer inden for specialmaskiner (løbende)		x	
• Vi følger udviklingen - især på brintområdet og på muligheder for tankmuligheder. I dag er nærmeste tankmulighed for brint Aalborg (løbende)		x	
• Årlig udskiftningsplan og godkendelse af maskininvesteringer (løbende)		x	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
• Reduceret antal specialmaskiner, der er drevet af fossile brændstoffer (egen opgørelse foretaget af Ejendomsservice).	-

Bemærkninger vedr. projektet:

Vi følger udviklingen på området. Driftsafdelingen har været på besøg hos virksomheden JCB, hvor vi kunne se nogle maskiner, der kører på el. Det er dog stadig ikke på de helt store maskiner (gummiged, lastbil, rendegraver), hvor udviklingen går hurtigst.

En af de udfordringer, der kan være, er, at på nuværende tidspunkt er priserne fordoblet. Udviklingen på området må forventes at tage fart, og derved vil priserne på sigt nærme sig priserne på det, vi bruger i dag. Vi har i driftsafdelingen et budget på 2-3 millioner kr. årligt til udskiftning – men pengene rækker ikke langt i forhold til priserne på området med special maskiner på nuværende tidspunkt.

Det forventes, at der bliver trukket ekstra kabel, hvor der derved tilføres flere ampere til Gudenåvej 2 i løbet af 2024. Vi har siden sidst fået opstillet 4 ladestandere til vores biler. Vi har indkøbt 3 elbiler mere, der leveres i primo 2024. Vi har ikke udskiftet større maskiner til el, brint m.m. Priserne er stadig meget høje i forhold til udskiftning. Et eksempel er en stor græsklipper på el koster 1 million kr. i 2024 har vi kun ca. 2 millioner at udskifte med, hvor de første 800.000 allerede er brugt på elbiler. Det bliver en svær øvelse at få udskiftet alle større maskiner.

Planen for resten af 2024 er, at der skal investeres i yderligere 2 elbiler til rottetteamet.

PROJEKT I GANG:

32B. REDUCERET OG KLIMAVENTLIG PLEJE AF KOMMUNENS GRØNNE AREALER

Fra Klimaplan 2050:

32 REDUCERET FORBRUG AF FOSSILT BRÆNDSTOF

32B. Afdækning og forsøg vedr. reduceret pleje af grønne arealer

Projektejer: Michael Damm, leder af Miljø, Natur og Landbrug - jorgen.michael.damm@randers.dk

Projektleder: Tommy Schøler-Troelsen, skov- og landskabsingeniør - tommy.scholer-troelsen@randers.dk

Formål: Projektet sigter mod, at skovet og afklippet materiale fra beplantninger og læbælter som udgangspunkt bibeholdes i områderne, så der ikke bruges brændstof på flishugning og bortkørsel af materiale.

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Ejerskab til tiltaget hos medarbejderne i driftsafdelingen (april '23)		x	
• Evaluering af indsats efter en vækstsæson (marts '24)		x	
• Tilpasninger til konceptet efter drøftelser i arbejds-/ledergruppe og med medarbejdere (april '24)			x
• 99% af alt afklippet materiale bliver tilbage i bevoksningerne (april '24)			x

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Projektet præsenteres for medarbejderne, når sommersæsonen skydes i gang.		x	
• Når vækstsæsonen for '24 skydes i gang implementeres erfaringer fra forrige sæson i driften.			x

<ul style="list-style-type: none"> Fuldt implementeret i driften og naturlige løsninger i bevoksninger. 		x	
--	--	---	--

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
<ul style="list-style-type: none"> Der transporteres som udgangspunkt ikke grene væk fra bevoksningerne (det kan måles i, at der sendes færre fakturaer på bortkørsel af grønt affald – Driftsafdelingen). 	Der arbejdes fortsat på at bibeholde så meget som muligt i bevoksningerne.

Bemærkninger vedr. projektet:

Pga. manglende ressourcer og dialog har projektet været på hold i '23. Planen er at udvide mulighederne ved at etablere kvashegn på udvalgte lokaliteter, så der skaffes plads til grenaffaldet i lokalområderne. Udfordringen har været at det er svært at skabe plads inde i bevoksningerne til grenaffaldet.

PROJEKT I GANG:

34A. UDSKIFTNINGSPLAN OG LØBENDE UDSKIFTNING AF KOMMUNENS EGNE OLIE- OG GASKEDLER

<p>Fra Klimaplan 2050:</p> <p>34 UDFASNING AF KOMMUNALE OLIE- OG GASFYR</p> <p>34A. Udskiftningsplan og løbende udskiftning af kedler</p>

Projektejer: Allan Asp Poulsen, sektionsleder for Bygnings- og Fællesadministration - allan.asp.poulsen@randers.dk

Projektleder: Anders Weng Mikkelsen, energirådgiver - anders.weng.mikkelsen@randers.dk

Formål: At få udfaset alle kommunens egne olie- og gaskedler, og overgå til 100% vedvarende energi, når det gælder varme (fx varmepumpe, fjernvarme).

Fonds-/puljemidler, der (med-)finansierer projektet: Energistyrelsens energipulje.

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Projekt-/udskiftningsplan for, hvornår de enkelte kedler skal udskiftes, er udarbejdet (sommer '22) 	x*		
<ul style="list-style-type: none"> Plan for finansiering er politisk vedtaget (efterår '22) – derefter løbende udskiftning 	x**		

*) Kedlerne udskiftes i takt med, at de er nedslidte. Derudover udvælges kedler til udskiftning efter størrelsen på deres energiforbrug (udgift og alder på kedlerne).

***) Udskiftningen godkendt politisk, idet udskiftningen følger prioriteringen af energimidler, der er politisk vedtaget.

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none"> Kortlægning af kedler, der skal udskiftes 		x	
<ul style="list-style-type: none"> Vurdering af mulighed for fjernvarme vs. varmepumpe 		x	

• Undersøgelse af, om en kombination med solfangere, geotermi osv. kan være relevant		x	
• Kortlægning af strømbehov (synergi med ladeinfrastruktur)		x	
• Udarbejdelse af business cases, budget		x	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
• At der er udarbejdet udskiftningsplan, og derpå, at antallet af resterende fossile kedler falder (indtil alle er udskiftet) (Bygningsadministrationens egen opgørelse).	Der er en plan for udskiftningen. Antallet af fossile kedler er reduceret med ca. 35%

PROJEKT I GANG:

35A. ENERGISTRATEGI OG –HANDLEPLAN FOR KOMMUNENS ENERGIFORBRUG OG –PRODUKTION (SOM KONCERN)

<p>Fra Klimaplan 2050:</p> <p>35 ENERGIOPTIMERINGER OG –RENOVERINGER I KOMMUNALE ENHEDER</p> <p>35A. Udarbejdelse af energipolitik</p>
--

Projektejer: Allan Asp Poulsen, sektionsleder for Bygnings- og Fællesadministration -
allan.asp.poulsen@randers.dk

Projektleder: Anders Weng Mikkelsen, energirådgiver - anders.weng.mikkelsen@randers.dk

Formål: At gøre Randers Kommune klimaneutral (som koncern), dvs. helt fri af fossile brændsler, herunder at øge vores selvforsyning af energi og sænke vores energiforbrug.

Hvilke temaer er omfattet: Udbygning og etablering af egne varme- og energikilder (fx solceller, solfangere, evt. power-to-X-anlæg). Mål og tiltag for energioptimering (ud over Bygningsreglementet), sænket energiforbrug i bygninger såvel som anlæg (fx trafiklys/gadelys). Energiledelse og energirigtig adfærd. Fremtidssikret elnet.

Hvad er ikke omfattet: Transport (er omfattet af transportstrategi). Energiforbrug og -produktion fra andre end kommunen som koncern.

Involverede samarbejdspartnere: Energiforum Danmark, KLS nøgletalssamarbejde/databaseret energiledelse, rådgivere (bl.a. Transaktion, COWI, Rambøll m.fl.).

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Energistrategi og –handleplan udarbejdet (ultimo '22/primo '23)			x*

*) Plan for indeklima/temperatur udarbejdet (bliver en del af planen). Strategi/-handleplan ventes færdiggjort ultimo '24.

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Workshops afholdes		x	
• Markedsdialog med leverandører		x	
• Brugerhøringer		x	
• Samarbejde via Energiforum Danmark, KLs nøgletalssamarbejde/databaseret energiledelse, sparring med rådgivere (bl.a. Transaktion, COWI, Rambøll m.fl.)		x	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
• Større andel af grøn energi i kommunens forbrug, lavere energiforbrug, større andel af egenproduktion af energi (ses af kommunens egen årlige opgørelse (energiregnskab))	Se vedlagt energiregnskab for kommunen som koncern (el/varme) – bilag xx. Afventer energiregnskab

Bemærkninger vedr. projektet:

Strategien/handleplanen er ikke færdig primo '23, men ventes færdig ultimo '24. Plan for indeklimateperatur (der indgår som en del af strategien/handleplanen) er udarbejdet ultimo '22. Denne del behandles politisk i løbet af '24
--

PROJEKT I GANG:

36A. DGNB-CERTIFICERING AF KOMMUNALE BYGGEPROJEKTER MED BYGGEUDGET OVER 20 MIO.

Fra Klimaplan 2050: 36 DGNB-CERTIFICERING OG KLIMAKRAV VED BYGGERI, RENOVERINGER OG ANLÆG 36A. DGNB-certificering af projekter med budget over 20 mio.
--

Projektejer: Allan Asp Poulsen, sektionsleder for Bygnings- og Fællesadministration - allan.asp.poulsen@randers.dk

Projektleder: Charlotte Kjeldbjerg Jensen, civilingeniør i arkitektur - charlotte.kjeldbjerg.jensen@randers.dk

Formål: Fra 2021 vil alt kommunalt byggeri/renovering med byggebudget over 20 mio. kr. blive DGNB-certificeret (sølv for renoveringer, guld for nybyggeri).

Involverede samarbejdspartnere: Green Building Council.

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Første projekt er DGNB-certificeret (med ekstern rådgiver til det indledende arbejde)		x	
• Derefter, fra andet projekt over 20 mio. Kommunens egne DGNB-konsulenter har selv stået for det indledende arbejde med			x

fastlæggelse af ambitioner for points iht. at opnå guld/sølv (i tilfælde af et projekt i totalrådgivning/totalentreprise skal konsulenterne sikre processen). I forbindelse med det andet projekt (Ny daginstitution i Dronningborg i totalentreprise) blev det politisk vedtaget at daginstitutionen udføres i henhold til standarderne i DGNB-certificeringen, men en egentlig certificering ikke gennemføres.			
<ul style="list-style-type: none"> • Evaluering med deltagere fra fagforvaltningerne og programleder for klimaindsatsen (forventet 2025) 		x	

*) *Daginstitution i Munkdrup*

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none"> • Få erfaringer fra første projekt - fx. priser fra første projekt: Indledende konsulentrådgivning (fremover internt): 25.000 kr. Ekstern auditorrådgivning: 480.000 kr. Certificeringsgebyr: 30.000 kr. I alt: 510.000 kr. 		x	
<ul style="list-style-type: none"> • Sikre, at fagforvaltningerne indlægger økonomi og tid til certificeringsprocessen gennem kommunikation. 		x	
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikation til omverden (gøre opmærksom på, at kommunen bæredygtigheds certificerer byggerier). 		x	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
<ul style="list-style-type: none"> • Alle projekter med byggebudget over 20 mio. kr. bliver DGNB-certificeret (forventes ca. 2025) 	-
<ul style="list-style-type: none"> • Antallet af opnåede certificeringer/godkendelse hos GBC-DK (Green Building Council) 	-
<ul style="list-style-type: none"> • Medieomtale af certificerede byggerier (følges af Ejendomsservice) 	-

Bemærkninger vedr. projektet:

I 2023 har der hverken været nogen projekter over 20 mio. kr. som er blevet besluttet udført som DGNB eller givet dispensation for ikke at følge DGNB. I løbet af 2023 (og 2024) er institutionen i Munkdrup blevet opført – den bliver snart taget i brug. Det er det første DGBN-projekt.

PROJEKT I GANG:

36B-1. KLIMAKONKURRENCEPARAMETRE OG LIVSCYKLUSANALYSE VED KOMMUNALT BYGGERI OG RENOVERING/VEDLIGEHOLD MED BUDGET UNDER 20 MIO.

Fra Klimaplan 2050:

36 DGNB-CERTIFICERING OG KLIMAKRAV VED BYGGERI, RENOVERINGER OG ANLÆG

36B. Klimakonkurrenceparametre ved byggeri/renovering under 20 mio. og anlæg, samt styrket samarbejde med markedet.

Projektejer: Allan Asp Poulsen, sektionsleder for energi og projektering – allan.asp.poulsen@randers.dk

Projektleder: Peter Engelbrecht Ødum, bygningskonstruktør - peter.engelbrecht.odum@randers.dk

Formål: At sikre, at kommunalt byggeri - og bygningsdriften - bliver mere bæredygtig og CO2-neutral på sigt.

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
<ul style="list-style-type: none">Klimakonkurrenceparametre (ØMF udbudskriterier) formuleret	x		
<ul style="list-style-type: none">Livscyklusanalyse (LCA) indbygget i projekter (og omfang ved byggeprojekter og vedligeholdelsesprojekter defineret)			x
<ul style="list-style-type: none">Mål for LCA-krav til eksterne rådgivere er opstillet		x	

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
<ul style="list-style-type: none">Mødeaktivitet/diskussioner	x		
<ul style="list-style-type: none">Dialog mellem Bygningsadministrationen og fagforvaltningerne bl.a. med brug af DGNB-inspireret dialogværktøj, som udvikles		x	

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
<ul style="list-style-type: none">Konkrete projekter, hvor klimakonkurrenceparametre er afprøvet (Bygningsadministrationens egen oversigt).	Klimakonkurrenceparametre har endnu ikke været afprøvet

Bemærkninger vedr. projektet:

Projektet skal koordineres med indholdet i "Bæredygtig ejendomsstrategi" – dette arbejde er forsinket. Projektrapporten er blevet viderebearbejdet i løbet af 2023. Det er vigtigt at der er en sammenhæng mellem indsatsområder i den bæredygtige ejendomsstrategi og indsatsområder i projektet. Valg af temaer under indsatsområder har betydning for den efterfølgende proces og dokumentation se evt. vedhæftede foreløbige projektrapport pkt. 1.9 Målsætninger.

Udkast til klimakonkurrenceparametre er formuleret og fremgår af foreløbig projektrapport. I definitionen af klimakonkurrenceparametre indgår bl.a. valg af udbudsform, entrepriseform og tildelingskriterier. De beskrevne klimakonkurrenceparametre skal fremlægges i forvaltningen med henblik på afprøvning og implementering, hvorefter de vil indgå i udbud.

I forhold til livscyklusanalyse og øvrige bæredygtighedstiltag (LCC, Indeklima, Cirkulært potentiale) er der udarbejdet et dokumentationsskema med variantstudier, som tænkes at indgå i byggesager fremover - uanset om projekterne udføres af bygningsadministrationen eller eksterne rådgivere. Beskrivelse af delelementer i dokumentationen er næsten færdiggjort, men afhænger af færdiggørelse af den bæredygtige ejendomsstrategi. Projektteamet har i 2023 været på kursus i livscyklusberegninger LCA således at beregningerne kan implementeres.

Inden den beskrevne dokumentation kan indgå i projektering og udbud skal de fremlægges i forvaltningen og for eksterne rådgivere med henblik på afprøvning og implementering.

PROJEKT I GANG:

39A. MAD- OG MÅLTIDSSTRATEGI OG HANDLEPLAN, FOR RANDERS KOMMUNE SOM KONCERN

Fra Klimaplan 2050:

39 MÅLTIDSSTRATEGI MED FOKUS PÅ KLIMA

39A. Udarbejdelse af måltidsstrategi

Projektejer: Christina Breddam, Sundhedschef - christina.breddam@randers.dk

Projektleder: Nikolai Kaad, chefkonsulent - nikolai.kaad@randers.dk

Projektets formål: At øge andelen af klimavenlige måltider i Randers Kommune, samtidig med, at man minimerer madspild og sikrer, at måltiderne er sunde og ernæringsrigtige.

Hvilke temaer er omfattet: CO2-aftryk i forbindelse med produktion og transport, madspild, sund kost og ernæring.

Hvad er ikke omfattet: Private restauranter og spisesteder.

Milepæle, status 31/12-2023:

Milepæl	Nået	Går som planlagt	Ikke nået (forsinket eller droppet)
• Udkast til strategi og handleplan færdiggjort (ultimo '22)		x	
• Godkendelse af strategi og handleplan (ultimo '22) – implementeres i organisationen derefter		x	

Aktiviteter, status 31/12-2023:

Aktivitet	Fuldført	Går som planlagt	Ikke fuldført (forsinket el. droppet)
• Workshops med f.eks. ældreområdet og brugere fra daginstitutionsområdet, skoleområdet og foreninger	x		
• Politisk involvering – evt. deltagelse i fælles workshop med brugere	x		
• Arbejdsgruppemøder på tværs af forvaltningerne	x		

Tegn på projektets effekt, status:

Tegn på projektets effekt	Status 31/12-2023
• Større andel af klimavenlige måltider i Randers Kommune, og mindre madspild (opgøres af Økonomi-afdelingen)	Der er aftalt med byrådet, at strategien evalueres i sommeren 2024 og 2025. Derfor er der ikke noget effektresultat pr. 31/12-2023

Bemærkninger vedr. projektet:

Projektet blev udskudt, men venter en afslutning og politisk godkendelse medio 2023. Der er fortsat usikkerhed omkring, hvordan CO2-reduktion skal måles i forhold til effekt af indsatsen, men der arbejdes med reduktion i forbrug af kød og overgang til mere grønne måltider samt større fokus på madspild. Der er ved strategiarbejdets opstart konstateret, at flere af de relevante enheder i kommunen allerede er i gang med en omstilling til grønnere måltider

UDSKUDETE PROJEKTER

Projekter, der endnu ikke er påbegyndt, men som ventes afsluttet inden 2030:

PERSONTRANSPORT (TEMA 2)

UDSKUDT PROJEKT:

10A. DIALOG OM SAMKØRSEL/DELEBILER OG KAMPAGNER

Info: Der har ultimo '22 været møde med en leverandør af en delebilsløsning (Nabogo) – mulighederne afsøges nærmere primo '23, og et projekt igangsættes muligvis, med afsøgning af, hvilke relevante løsninger, der er på markedet.

UDSKUDT PROJEKT:

11A+B. OMSTILLING AF BYBUSSETER OG LOKALRUTER TIL FOSSILFRIE DRIVMIDLER

Info: Projektet har tidligere været sat i gang, men er siden blevet udskudt pga. stigende energipriser i 2022.

VIRKSOMHEDER (TEMA 4)

UDSKUDT PROJEKT:

21A. DIALOG, FACILITERING OG PLANLÆGNING TIL FREMME AF VEJGODSTRANSPORTENS OMSTILLING

Info: Indsatsen er indtil videre udskudt, da vi afventer udviklingen på markedet for fossilfrie lastbiler.

BÆREDYGTIG LEVEVIS (TEMA 5)

UDSKUDT PROJEKT:

25A. BÆREDYGTIGE, DELEØKONOMISKE OG FÆLLESSKABENDE BOFORMER

Info: Indsatsen er udskudt, da ressourcerne bruges på igangværende projekter.

UDSKUDT PROJEKT:

26A. AFSØGE OG UDFOLDE MULIGHEDER FOR AT DELE MASKINER, RESSOURCER OG FUNKTIONER

Info: Indsatsen er udskudt, da ressourcerne bruges på igangværende projekter.

UDSKUDT PROJEKT:

27B. KOMMUNALE BONUS-TILSKUD TIL FORENINGER, DER FREMMER DEN GRØNNE BEVÆGELSE

Info: Indsatsen er udskudt, da der ikke er afsat midler til bonus-tilskud til foreningerne.

UDSKUDT PROJEKT:

29A. GRØNNE BUDSKABER I BOSÆTNINGSINDSATSEN

Info: Indsatsen er udskudt, da ressourcerne bruges på igangværende projekter.

KOMMUNEN SOM KONCERN (TEMA 6)

UDSKUDT PROJEKT:

25B. BÆREDYGTIG EJENDOMSSTRATEGI OG –HANDLEPLAN (FOR KOMMUNALE EJENDOMME)

Info: Indsatsen er udskudt, da ressourcerne bruges på igangværende projekter.

UDSKUDT PROJEKT:

31A+B. KRAV OM EMISSIONSFRI PERSONBEFORDRING I UDBUD

Info: Proces omkring planlægning af nyt udbud forventes at gå i gang i løbet af '24.

UDSKUDT PROJEKT:

35C. FREMME ENERGIRIGTIG ADFÆRD I DE KOMMUNALE INSTITUTIONER

Info: Udsat, indtil energistrategi/-plan er færdig.

UDSKUDT PROJEKT:

36B-2. KLIMAKONKURRENCEPARAMETRE VED ANLÆG

Info: Indsatsen er udskudt, da der i første omgang er fokus på klimakonkurrenceparametre ved byggeri og renoveringer, hvorfra erfaringer indhentes.

BILAG

Klimaregnskab for Randers Kommune som koncern, 2023 - [Afventer](#)

Klima- og energiregnskab for kommunen som geografi, 2023 - [Afventer](#)